

Sisukord

Päästeamet; Margo Kubjas 2

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet; Liina Roosimägi..... 2

Põhja-Sakala vald; Aino Viinapuu 2

Terviseamet; Reelika Tammai 2

Transpordiamet; Marek Lind..... 2

Maa-ja ruumiamet; Riho Erismaa 3

Keskkonnaamet; Helen Manguse 3

Kaitseministeerium; 11

Paul Kunimägi 11

Muinsuskaitse; 11

Terje Luure 11

Kliimaministeerium; Kristi Klaas + 12

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Ivan Sergejev 15

Tori vallavalitsus; Jana Malõh 16

Eesti Geoloogiateenistus..... 16

Keskkonnaamet..... 17

Kliimaministeerium..... 19

Transpordiamet..... 20

PÕHJA-PÄRNUMAA VALLA ÜP JA KSH KOOSKÕLASTUSED			
KOOSKÕLASTUSED			
7-1/1846-76; 20.01.2025	Päästeamet; Margo Kubjas	Päästeamet koostab PlanS 85 lg 1 alusel AB Artes Terrae OÜ poolt koostatud töö nr 1993ÜP3 Pärnu maakond, Põhja-Pärnumaa vald maa-ala üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu. Päästeameti koostamine on sisult menetlustoiming. Üldjuhul saab haldusmenetluse toimingut vaidlustada koos haldusaktiga (sisulise otsusega) - antud juhul on vaide või kaebuse esitamine võimalik pärast Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse otsust.	Koostatud.
1846-84; 23.01.2025	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet; Liina Roosimägi	Edastasite Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA) 30.12.2024 kirja nr 7-1/1846-66, millega soovisite TTJA koostada Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu. Üldplaneeringu põhieesmärk on määrata ühinenud valla ruumilise arengu üldised põhimõtted ja suundumused ning leida maa-alade otstarbekaim ja jätkusuutlikum kasutusviis võttes aluseks olemasolevate ja perspektiivsete ressursside parima kasutusviisi arvestades seejuures piirkonna väärtusi. TTJA tutvustatud planeeringumaterjalidega ning koostab Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu järgmiste tingimustega: 1. Üldplaneeringu seletuskirja leheküljel 38 on toodud järgmine tingimus: "Tuulikute kavandamisel Rail Baltica raudteede vahetusse lähedusse peavad need olema vähemalt nende kõrgusega võrdsel kaugusel raudteerajatistest. Kõrgusele tuleb juurde arvestada ka tiiviku laba pikkus." Palume see muuta järgnevalt: "Raudtee lähedusse kõrgete rajatiste (nt tuulik, sidemast) kavandamisel tuleb need raudtee kaitsevööndi (raudtee kaitsevöönd ulatub 30m kaugusele rööpme teljest) servast paigutada vähemalt rajatise tipukõrguse kaugusele."	Koostatud. Arvamusega arvestatakse.
		2. Üldplaneeringu seletuskirja leheküljel 42 on toodud ökodukti piiranguvööndis kehtivad piirangud, sh lageraie kohaliku omavalitsuse nõusolekul. TTJA on seisukohal, et ökodukti toimivuse tagamiseks ei tohiks piiranguvööndis lageraie teha.	Koostatud. Arvamusega arvestatakse.
1846-87; 23.01.2025	Põhja-Sakala vald; Aino Viinapuu	Põhja-Sakala valla Karjasoo ja Kootsi küladel on ühine piir Põhja-Pärnumaa valla Leetva, Kaansoo ja Tagassaare külaga. Valdavalt metsane piir kulgeb läbi kaitstavate loodusobjektide (Soomaa rahvuspark, Saarjõe maastikukaitseala) riikliku tähtsusega rohevõrgustiku alal ja Soomaa väärtusliku maastiku alal. Uus tootmise maa-ala on kavandatud Veskisoo külasse alale, kuhu on kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga kavandatud tuuleala, mis jääb Põhja-Sakala valla Kootsi küla lähimast asustatud maaüksusest ligikaudu 6 km kaugusele. Põhja-Pärnumaa valla ruumilise arengu põhimõtete ja asustuse arengut suunavate tingimuste väljatöötamisel on võetud arvesse piirkondadele iseloomulikke väärtusi, mis võimaldab arendustegevust keskkonnaväärtusi kahjustamata. Planeeringuga kavandatakse ei mõjuta eeldatavalt negatiivselt Põhja-Sakala valla väärtusi ja ruumilist arengut. Aluseks võttes eeltoodut, planeerimisest § 76 lõiget 1, § 85 lõiget 1 ja Põhja-Sakala Vallavolikogu 24.05.2018 määruse nr 42 „Ehitus- ja planeerimisvaldkonna ülesannete täitmine Põhja-Sakala vallas“ § 5 punkti 2, 1. Koostada Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu.	Koostatud.
1846-88; 24.01.2025	Terviseamet; Reelika Tammi	Terviseameti lääne regionaalosakond on tutvunud esitatud planeeringumaterjalidega ning ei esita täiendavaid ettepanekuid, küsimusi ega vastuväiteid Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõudele.	Koostatud.
1846-92; 28.01.2025	Transpordiamet; Marek Lind	Võttes aluseks ehitusseadustiku (EhS) ja planeerimisest (PlanS) jätame planeeringu koostamata järgmisel põhjusel. 1. Vastavalt PlanS § 75 lg 1 punktile 10 on vaja üldplaneeringus täpsustada rohevõrgustiku asukohta ja toimimist tagavaid tingimusi ning määrata nendest tekkivad kitsendused. Oleme edastanud 10.05.2022 kirjaga 7.2-1/22/10439-1 täpsustavad ettepanekud, kuna riigitee nr 4 põhiprojekti „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla km 98,0-109,5 Libatse-Are lõik“ kohaselt on riigitee km 108,10 asukohta projekteeritud ulukiläbipäas (Tiiu ökodukt). Koostamismaterjalide lisa 2 ÜP_ eskiisi_Ettepanekute_koond_2024_12 lk 38 olete kinnitanud, et arvamusega on arvestatud ning tingimused ja piiranguvöönd on kantud üldplaneeringusse. Koostamiseks esitatud üldplaneeringus ei ole meie ettepanekuid arvesse võetud. Palume käsitleda riigitee ökodukti samaväärselt Rail Baltica ökoduktidega. Lisaks palume täiendada üldplaneeringu seletuskirja ja jooniseid järgnevalt.	Arvamusega arvestatakse. Parandus viiakse sisse ja planeering esitatakse uuesti koostamiseks.

		1.1. Kanda üldplaneeringu joonisele riigitee nr 4 põhiprojekti „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla km 98,0-109,5 Libatse-Are lõik“ kohane trassikoridor ja km 108,10 projekteeritud ulukiläbipääs (Tiiu ökodukt). Joonisele lisada vastav tingmärk koos 500 m raadiusega piiranguvööndiga. Via Baltica trassi täpsustamiseks oleme saatnud 04.11.2024 e-kirjaga vajalikus formaadis joonised ning palunud korrigeerida teemaplaneeringu lahendust üldplaneeringus vastavalt põhiprojektile. Võrreldes teemaplaneeringu lahendusega on põhiprojektis toimunud muudatusi, näiteks kogujateede asukohad. Meile teadaolevalt on üldplaneeringu menetluse käigus tekkinud kohalikel elanikel arusaamatusi seoses kogujateede asukohaga, mis on põhjustatud korrigeerimata joonistest.	Arvamusega arvestatakse.
		1.2. Täiendada seletuskirja osa 17 „Üldplaneering seab rohevõrgustikule järgmised tingimused: • üldplaneeringuga kehtestatakse Rail Balticuga ja Via Balticaga rajatavate ökoduktide ümber 500 m raadiusega piiranguvöönd (kantud põhijoonisele) kus: /---/. Oleme valmis tegema koostööd planeeringu koostajaga ning palume esitada planeering peale korrigeerimist Transpordiametile uuesti kooskõlastamiseks.	Arvamusega arvestatakse.
1846-97; 29.01.2025	Maa-ja ruumiamet; Riho Erismaa	Vastavalt planeerimisseaduse § 85 esitas Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus 30.12.2024 kirjaga nr. 7- 1/1846-66 Põllumajandus- ja Toiduametile kooskõlastamiseks Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu. 01.01.2025 alates on Maa- ja Ruumiamet (MaRu) määruse nr. 83 17.12.2024 § 6 lg 9 alusel vastutav esitatud tegevusvaldkonnas. Maa- ja Ruumiameti maaparandusosakond kooskõlastab Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu märkusteta.	Kooskõlastatud.
1846-102; 30.01.2025	Keskkonnaamet; Helen Manguse	Keskkonnaamet kooskõlastab Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu tingimuslikult : Toome välja järgmised märkused, millega palume ÜP ja KSH aruande täiendamisel arvestada: <u>Looduskaitse</u> 1. ÜP ptk 12.4.1, (lk 34) - On kiiduväärt, et kõikide päikeseelektrijaamade rajamiseks tuleb analüüsida ja arvestada I kaitsekategooriasse kuuluvate röövlindude võimalike toitumisaladega. Juhime tähelepanu, et tingimus on loetelus topelt.	Arvamusega arvestatakse.
		2.ÜP ptk 12.4.2 (lk 37) loetletus on tingimus, et vältida tuleb I ja II kaitsekategoorialiikide leiukohtade ja püsielupaikade läbimist liinikoridoride poolt. Kui elupaikade läbimist ei ole võimalik vältida, siis tuleb analüüsida...Täpsustame, et püsielupaikadel on kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrustega kindel kaitsekord ja üldjuhul see ei võimaldagi püsielupaika ehitisi rajada. Eeldame, et tingimuse koostamisel on mõeldud elupaiku väljapool kaitsealasid (sh püsielupaiku). Palume sellest tingimusest eemaldada püsielupaik.	Arvamusega arvestatakse.
		3. KSH aruande ptk 3.2.5 (lk 42), tabel 3.6 tugineb vananenud andmetele. Palume uuendada kaitsealadega seotud andmetabeleid ja kaardipilte. Sealjuures lisada tabelisse ka projekteeritavad alad, sh kohaliku omavalitsuse planeeritavad alad (Mädara luite maastikukaitseala).	Arvamusega arvestatakse. KSH tabelis 3.6 andmed uuendatud seisuga 30.08.2025
		4. KSH aruande ptk-is 3.2.5.1 (lk 57) tuua välja, et kohaliku omavalitsuse (KOV) planeeritav kaitstav ala Kurgja vallseljak kattub riiklikult planeeritava Kurgja looduskaitsealaga ning Mädara metsaelupaikade kohaliku omavalitsuse looduskaitseala kattub KOVi planeeritava Mädara luite maastikukaitsealaga. Palume ühtlustada nimed KSH aruandes, ÜP seletuskirjas ning kaardirakenduses (KSH aruandes on räägitud Mädara vallseljakust, kaardirakenduses kavandatud KOV metsaelupaikade looduskaitseala ning seletuskirjas Mädara metsaelupaikade kohaliku omavalitsuse looduskaitseala).	Arvestame. Üldplaneeringus märgitakse Mädara projekteeritava kaitsealana ning seda ei kehtestata üldplaneeringuga kuna kaitseala moodustamisel hakkab kehtima detailne kaitse kord ning üldplaneeringus ei ole asjakohane tingimusi dubleerida. KSH aruandes lisatud info, et Mädara vallseljak kattub projekteeritava Mädara luite kohaliku omavalitsuse maastikukaitsealaga
		5. KSH aruande ptk 3.2.6.5 – Arusaamatuks jääb antud peatüki mõte ja sellele järgnev eraldiseisev Natura mõju hindamine Pärnu jõe looduslale, Oese looduslale, Kaisma looduslale, Taarikõnnu-Kaisma linnualale (mis ei olnud seotud elektrituulikutega). KSH aruande ptk-is 3.2.6.4 on juba hinnatud kõikide tegevuste mõju, sh Pärnu jõe äärde kavandavate supluskohtade, Kaisma matkaraja mõju. Palume üleliigsed alapeatükid ning topeltinfo aruandest välja jätta, et aruanne oleks selgem ning paremini jälgitav ega oleks asjatult mahukas.	Arvamusega arvestatakse. Ptk 3.2.6.5. „Vahekokkuvõte“ eemaldatakse topeltinfo vältimiseks KSH aruandest.

		6. KSH aruande ptk 3.2.6.6 peab sisaldama konkreetseid leevendusmeetmeid. Viimases punktis (lk 89) on aga antud hinnang veevõtukoha võimaliku mõju puudumise kohta.	Arvamusega arvestatakse. Ekslik info veevõtu kohaga seoses, mis ei ole seotud leevendusmeetmetega eemaldatakse KSH aruandest vastavas peatükis.
		7. Kaardirakenduses puuduvad riiklikud kaitstavad ja projekteeritavad loodusobjektid ning Natura 2000 võrgustiku alad.	Selgitame, et rakendus on esitatud abivahendina ning tegu ei ole planeeringu kehtestatava osaga. Selgitame, et kõikvõimalikku olemasolevat ruumiinfot ei ole tehniliselt reaalne ühte rakendusse kokku tuua. Kooskõlastamisel palume lähtuda seletuskirjast ja planeeringu joonistest.
		<u>Ehituskeeluvöönd</u> 8. ÜP ptk 7.7 - Soovitame lisada, et ehitusõigust omavat katastriüksuse sihtotstarvet ei määrata ehituslike piirangutega aladele, näiteks ehituskeeluvööndisse (EKV).	Juhul kui on mõeldud, et maaüksust hakatakse piirangute alusel eri juhtotstarveteks jaotama siis soovitus ei arvestata. Juhtotstarve määratakse valdavalt maaüksuste alusel ning ajas muutuvate riiklike piirangute ja kitsenduste alusel ei määrata juhtotstarbeid. Selgitame, et soovitus ei saa seada kooskõlastamise tingimuseks. Üldplaneeringus on järgitud planeerimiseaduse põhimõtet, mille kohaselt on <i>maakasutuse juhtotstarve</i> üldplaneeringuga määratav maa-ala kasutamise <i>valdav otstarve</i> , mis annab kogu määratud piirkonnale edaspidise maakasutuse põhisuunad. Kohalik omavalitsus ei näe vasuolu seadusega, ega pea konkreetset märkust kooskõlastamisest keeldumise aluseks.
		9. ÜP ptk-s 7.7.7 (lk 19-20) esineb vastuolu looduskaitseadusega (LKS). Peatükis on kirjutatud: Tehnoehitise maa-alal, mis asub looduskaitseaduse kohaselt ehituskeeluvööndis, on lubatud tehnoehitise maa-ala juhtotstarbe ulatuses LKS § 38 lg 5 p 8 kohaselt tehnoerajatiste ehitamine ehituskeeluvööndis. Teisisõnu võimaldab üldplaneering ilma ehituskeeluvööndit vähendamata püstitada sinna juhtotstarbele vastavaid tehnoehitisi (alajaamad, torud, kaablid, kaevud, pumplad jms), mida planeeringu üldistusastmest ei ole mõistlik eraldi detailsemalt välja tuua.	Arvestame tähelepanekuga ning eemaldame viidatud osa.
		10. ÜP ptk 7.7.15, lk 21 on LKS-ga vastuoluliselt kirjutatud, et supelranna maa-ala piires on võimalik püstitada ranna kasutamiseks vajalikke ehitisi. LKS § 38 lg 4 p 3 aluse on lubatud ehitada vaid supelranna teenindamiseks vajalikke rajatisi, mitte aga hooned. Tuleb arvestada, et LKS § 38 lg-s 4 loetletud erandid on sätestatud rannale mitteolulist mõju omavate ehitiste ehitamiseks, nagu nt rannal riietuskabiinid, laste atraktsioonid, prügikastid jms, kuid mitte hoonete ja hoonelaadsete ehitiste ehitamiseks.	Arvamusega arvestatakse. Mõtte ei olnud väita, et hooned on sinna lubatud püstitada ilma EKVd vähendamata. Teksti täiendati.
		11. ÜP ptk-s 14 (lk 40) on kirjas: Planeeringu põhijoonisele on kantud olemasolevad paadisillad mille osas tuleb hinnata kas need on või peaks olema avalikuks kasutamiseks. Võimalike planeeritavate veeskamiskohtadena on planeeringu-joonisele kantud Suurejõe ja Kullimaa külas üks asukoht ning kaks asukohta Vihtra külas. Täpsustame, et veeskamiskohale (slipile) ei laiene ehituskeeld juhul, kui see on planeeritud avalikult kasutatava tee osana ² . Kui veeskamiskoht on planeeritud asukohta, kus avalikku teed ei ole, siis on vajalik ka see planeerida ja joonisel näidata.	Kullimaa külas paiknev veeskamis/sildumiskoht eemaldati, kuna avalikku kasutust ei ole seal võimalik tagada. Teiste asukohtade puhul on avaliku teega juurdepääs võimalik tagada.
		12. ÜP ptk 19 (lk. 43) – ÜP-ga on tehtud ettepanek Pärnu jõe EKV vähendamiseks Vihtra küla tiheasustusega alal Ülejõe-Tipu maaüksusel põhijoonisel kujutatud ulatuses. Palume ettepanekut korrigeerida, kuna vähendamise ettepanek hõlmab suuremat ala kui vaid mainitud katastriüksust. Samuti on vajalik selgitada, milliste ehitiste (kasutusotstarve, arv, pindala jm) ehitamiseks on vajalik vähendada ehituskeeluvööndi ulatust. EKV vähendamise eesmärki ja vajadust tuleb põhjendada. Tuleb arvestada, et EKV vähendamine hoonestamata ja looduslikult säilinud alal on võimalik vaid väga kaalukate argumentide korral. Keskkonnaamet ei pea võimalikuks looduslike alade ulatuses EKV vähendamist, kui puudub selge teadmine ehitiste pindala, arvu ja olemuse, eesmärgi ja tegeliku vajaduse kohta.	Arvamusega arvestatakse. EKV vähenduse ulatust ja lubatavaid ehitusmahte täpsustati üldplaneeringu seletuskirjas.
		13. ÜP ptk 19 (lk. 43) - EKV vähendamise ettepanek on tehtud Rätsepa külas. Vändra jõe EKV-d soovitakse vähendada 35 meetrile veekogu piirist. Ettepanek hõlmab tervenisti Kasela ning osaliselt Jaani ja Hanseni kinnistuid. Keskkonnaamet on 24.10.2023 kirjaga nr 7-13/23/14370-5 keeldunud	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringus EKV vähendamise ettepanekust loobutakse.

		andmast nõusolekut EKV vähendamiseks Kasela kinnistu detailplaneeringu alusel. Siinkohal me ei korda keeldumise asjaolusid, kuid saame kinnitada, et üldplaneeringu alusel tehtav kaalutlus ei saa jõuda teistsugusele järeltulele. Keskkonnaameti hinnangul ei ole sellel ettepanekul perspektiivi ja soovime sellest loobuda. Kui seda ei tehta, tuleb selgitada täpsemalt ettepaneku vajadust (vt eelmine punkt).	
		14. ÜP ptk 19 (lk. 43) - Kolmas EKV vähendamise ettepanek on kavandatud Aasala kinnistul (katastritunnus 93005:002:0297) Vihtra külas. Soov on vähendada Pärnu jõe EKVd 20 meetrini kavandatava paadikuuri tarbeks. Kinnistu on hoonestamata. EKV piirangu eesmärk on vältida ehitustegevust veekogude rannal ja kaldal. EKV vähendamist võib lubada vaid siis, kui EKV-s on võimalik ehitada ranna ja kalda kaitse-eesmärke kahjustamata – ehitamist ei kavandata taimekooslustel, alal on juba seaduslikul alusel ehitatud ehitised, puudub vajadus reljeefi ja kõlvikute muutmiseks, puudub vajadus täiendavate juurdepääsuteede, parklate ja tehnovõrkude ehitamiseks, ehitiste lisandumisel ei muutu olemasolev maastikupilt, välistatud on inimtegevusest põhjustatud reostuse kandumine pinna- ja põhjavette, tagatud on avalikkuse juurdepääs veekogule ja vaba liikumine kallasrajal jm. Oleme seisukohal, et antud ettepanek ja asukoha tingimused on sarnased Kasela kinnistu juhtumiga. Eelkõige on määrav, et kinnisasja piire arvestades on ehitustegevus võimalik väljaspool EKV-d. Teiseks on määrav, et vähendamist soovitakse alale, kus ei ole kunagi olnud hoonestust ja see on ala, kus on looduslik kooslus. Siinkohal märgime, et kalda kaitse eesmärk on seal asuvate looduskoosluste kui terviküsteemide säilitamine, sh puittaimestik, taimekamar, mullastik, kogu elustik ja nende säilimiseks vajalikud keskkonnatingimused, nt veerežiim. Looduskoosluste säilitamine on vajalik nii liigirikkuse kaitseks kui ka veekogu hea seisundi tagamiseks hajureostuse eest. Ala on looduskaitsealalt väärtuslikum, kui seal esineb mitmeid kaitsealuseid liike, kuid EKV vähendamise otsustamisel ei ole kaitsealuste liikide esinemine iseseisvaks kriteeriumiks või otsustamise aluseks. Keskkonnaamet käsitleb looduskooslusi terviklike kooslustena, kus kaitsealused liigid on nende esinemisel üheks ökoloogiliseks elemendiks. Taimestikuvööndil on veekogude kaldal oluline roll lähtuvalt veekogude vee ja kaldavööndite omavahelisest ökoloogilisest sidususest ja eritüüpiliste elupaikade säilimisest, kuid eelkõige on oluline veekaitsealade roll (kaitsemaks veekogu muuhulgas hajureostuse eest). EKV vähendamisel väheneb seal ehitades taimkattega ala pindala, mis on oluline puhverala inimõjuga alade ja veekogu vahel. EKV vähendamisel soovitud alani ja sinna hoonestuse rajamise tulemusena kujuneb inimese poolt kujundatud ja mõjutatud õuema (seda paljude juhtudel kuni veepiirini), mis ei kanna enam eesmärki hoida veekogude kaldaalad looduslikena. Keskkonnaamet on seisukohal, et Aasala kinnistu EKV vähendamise ettepanek on perspektiivitu ja soovime sellest loobuda.	Arvestame seisukohaga. Üldplaneeringus EKV vähendamise ettepanekut ei esitata.
		15. ÜP ptk-s 19 (lk 43) on kirjas, et väljakujunenud ehitusjoont, kus see on üldplaneeringus määratud, arvestatakse ehituskeeluvööndi piiriks. Selgitame, et ehitusjoon ei vähenda ehituskeeluvööndi ulatust, vaid loob erandi, mis võimaldab ehituskeeluvööndis ehitamist. Selline ehitusjoon ei pruugi olla ajas püsiv, sest ehitusjoont moodustavate ehitiste ära jäämisel ehitusjoon katkeb või muutub ning seeläbi muutub ka erandi rakendamise võimalus. Palume korrigeerida sõnastust. Väljakujunenud ehitusjoon on näidatud aladel ja ulatuses, kus see tegelikkuses puudub või on joon valesti määratud. Märgime näiteks, et Vändra alevi Õuna tänaval on veekogu ääres kaks kõrvuti hoonestamata kinnistut, mistõttu ei saa seal tekkida väljakujunenud ehitusjoont. Vändra alevi Aia tn 2 kinnistul on ehitusjoon toodud liigselt veekogu poole arvestamata eluhoone paiknemist. Sama on tehtud Suurejõe külas Pärnu jõe ääres. Vihra oja kaldal, Pärna tänaval on ehitusjoon näidatud vaid ühe kinnistu piires (Pärna tn 6).	Seletuskirja lisati: „Väljakujunenud ehitusjoon on informatiivsena kantud üldplaneeringu põhijoonisele. Hilisemal ehitusõiguse andmisel tuleb igakordselt täiendavalt kaaluda, kas soovitud ehitist vastab LKS § 38 lg 4 p 11 toodud erandile.“

	Väljakujunenud ehitusjoon on tiheasustusalal tihedalt üksteise kõrval paiknevatest ehitistest kujunenud joonrida. Selline ehitistest kujunenud joonrida peab olema selgelt tuvastatav ka ilma katastriüksuste piirideta. Erandi rakendamiseks peavad olema täidetud alljärgnevad tingimused: - planeeritav ehitis, millele erand rakendub, peab asuma tiheasustusalal (LKS § 38 lg 1 p 3 kohaselt on tiheasustusala linnas ja alevis ning aleviku ja küla selgelt piiritletav kompaktses asustusega alal); piirkonnas peab olema varem välja kujunenud ehitusjoon, mis tähendab, et planeeritava ehitise lähiümbruses ja mõlemal pool vahetult külgnevatel kinnistutel asuvad olemasolevad õiguslikel alustel püstitatud ehitised on kõik põhikaardile kantud veekogu piirist sarnasel kaugusel; - erandit saab rakendada vaid ehitamisele maismaa suunas ning olemasolevate ehitiste vahele, mis tähendab, et planeeritavast ehitisest mõlemal pool peavad varasemalt olema olemasolevad õiguslikel alustel püstitatud ehitised, ning uut ehitist võib erandi alusel rajada vaid maismaa suunas, mitte lähemale veekogule (veekogu piirile, mida arvestatakse põhikaardile kantud piirist) kui on kõrval asetsevad juba olemasolevad ehitised; - ehitise mõiste sisustamisel tuleb kasutada ehitusseaduse § 2 lõikes 1 toodud mõistet, kuid seni väljakujunenud praktika kohaselt moodustavad varem väljakujunenud ehitusjoone eelkõige olemasolevad hooned, mitte väiksemad rajatised või LKS § 38 lõigetes 4 ja 5 nimetatud erandid. Tallinna Halduskohus on 28.03.2024 (kohtuasi 3-23-2795) selgitanud väljakujunenud ehitusjoonega seonduvat järgnevalt. LKS § 38 lg 4 p 11 lisati 21.02.2007 LKS ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) muutmise seadusega. Seadusemuudatust põhjendati eelnõu (927 SE, Riigikogu X koosseis) seletuskirjas: Seaduse seni kehtinud sõnastus põhjustas praktikas olukorra, et tiheasustusalal, kus planeerimisseaduse kohaselt kehtib detailplaneeringu kohustus, tuleks koostada detailplaneering näiteks ka juhul, kui tiheasustusalal olemasoleva elamu õuele kavatsetakse ehitada abihoonet või muud ehitist, milleks muidu detailplaneeringu koostamise vajadus puudub.“ Sätte tekkelugu viitab sellele, et soovitud on võimaldada lihtsustatud korras (st ilma detailplaneeringut koostamata) hoonete juurde ehitamist kinnistule, mis on juba hoonestatud. LKS § 38 lg 4 p 11 ei tohiks kohtu hinnangul vaadelda normina, mis toob kaasa hoogustuva arendustegevuse ehituskeelualas, sealjuures nivelleerides ehitusjoone hoonete järgi, mis ajalooliselt võivad üsnagi juhuslike asjaolude tõttu olnud sattunud veekogudele väga lähedale, kusjuures nende ehitamine võib olla toimunud ajal, mil keskkonna-alane teadlikkus oli võrreldes tänasega madalam. Selline laiendav seaduse tõlgendus töötaks vastu LKS eesmärgile randa ja kallast kaitsta (vt LKS § 34). See võib kaasa tuua negatiivseid tagajärgi seonduvalt loodusväärtuste kaitsmisega, vaba juurdepääsu tagamisega avalikele veekogudele, samuti probleeme kumulatiivsete mõjude väljaselgitamisega, kuna üksikehitist ei pruugi omada olulist negatiivset mõju ranna või kalda kaitse eesmärkidele, kuid selline mõju võib olla mitmel üksikehitisel kumulatiivselt. Kahe hoonestatud kinnistu vahele jääv roheala võib olla just mõeldud jääma looduslikule kujule, jäädes puhveralaks, kaitsmaks kaitsealuseid liike või looduskooslusi, tagades juurdepääsu avalikule veekogule või piisava ruumi, et selle ääres viibida. Ka ei tohiks LKS § 38 lg 4 p 11 kohaldamine viia selleni, et mingil põhjusel ajalooliselt veekogule lähedale ehitatud ehitist lubaks kogu ehitusjoone liigutada veekogule põhjendamatult lähedale, kahjustades faktiliselt ranna ja kalda kaitse eesmärke. Keskkonnaamet peab vajalikuks eelõeldust lähtudes planeeritud väljakujunenud ehitusjooned üle vaadata ning korrigeerida.	
	16. ÜP ptk 19, tabel 6 - Tuleb arvestada, et varasemate üldplaneeringute alusel antud nõusolekud EKV vähendamiseks kaotavad uue üldplaneeringu kehtestamisel kehtivuse. Seega, kui KOV soovib, et Vändra alevi üldplaneeringu alusel antud nõusolek ehituskeeluvööndi vähendamiseks jääks kehtima, tuleb koostatava üldplaneeringuga teha vastav ettepanek ja seda põhjendada.	Arvestame ettepanekuga. Vändra üldplaneeringust jäetakse kehtima vaid üks ala, mis hõlmab seni hoonestamata kinnistuid ja millele ei rakendu väljakujunenud ehitusjoone arvestamise põhimõtted. Ehituskeeluvööndit vähendatakse Öuna tn 1, 2, 3, 4 ning Aianduse tn 2 ja 4 kinnistutel. Ala on kasutusele õuealana, tegu ei ole loodusliku alaga, alal on väljakujunenud asustuse muster ja infrastruktuur mille tõttu on ala arendamine asustuse arengu

			seisukohast mõistlik ja vajalik. Kuivõrd EKV vähendamise ala on Vändra alevis (tiheasustusalal) ja kinnistutel ei ole tegemist enam loodusliku maa-alaga vaid inimese poolt kujundatud maa-alaga, siis ei ole ette näha keskkonnale olulise ebasoodsa mõju avaldumist. Antud EKV vähendamise ala osas on antud ka hinnang KSH aruandes.
		17. ÜP ptk-s 19 (lk 43) on nimetatud kehtivate detailplaneeringute osas, et varasema detailplaneeringu olemasolul tuleb lähtuda selles kajastatud ehituskeeluvööndi joonest ning selle määramise põhjendustest ja tingimustest. Selline sõnastus ei ole õigusaktide muutumisel õiguspärane (vööndi ulatust määrab seadus) ja võib olla maaomanikule piirav, kui ehituskeeluvööndi ulatust seadusega kitsendatakse. Soovitame sõnastust muuta viisil: „Varasema detailplaneeringu olemasolul tuleb lähtuda LKs sätestatud ehituskeeluvööndi ulatusest. Vähendatud ehituskeeluvööndi korral jääb vööndi ulatus kehtima kuni detailplaneeringu kehtimiseni ja lähtuda tuleb selle määramise põhjendustest ja tingimustest“.	Arvestame ja lisame ettepanekuna esitatud lõigu.
		18. KSH aruande ptk 3.2.2.1 (lk. 26-27) - Keskkonnaamet ei nõustu KSH aruande hinnanguga olulise ebasoodsa mõju puudumise osas, sest aruandes puudub analüüs ehituskeeluvööndi vähendamise mõjudest. KSH-s ei ole analüüsitud ehituskeeluvööndi vähendamine mõjusid, kuid on antud arvamus: Vähenduste iseloomu ja ulatust arvestades, ei näe KSH koostaja ette olulise ebasoodsa mõju kaasumist, kui kanalisatsiooni ja sademevee käitlemise puhul rakendatakse kehtiva seadusandluse kohaseid nõudeid. Selline hinnang ehituskeeluvööndi vähendamisele ilma analüüsita on sisutühi. Kui KSH aruandes ei analüüsita ehituskeeluvööndi vähendamise mõju, siis soovitame selgitada, et KSH aruandes sellekohast mõju ei analüüsita, kuna ehituskeeluvööndi vähendamise mõju hindamine kalda kaitse eesmärkidele on Keskkonnaameti pädevus ja kohustus. KSH aruandes hinnatav keskkonnamõju ei samastu mõju hindamisega ranna ja kalda kaitse eesmärkidele. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 21 mõistes hinnatakse keskkonnamõjuna kaasnevat vahetut või kaudset keskkonnamõju keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile või varale, kuid ehituskeeluvööndi vähendamise otsustamisel kaalutakse ehitamise mõju rannale ja kaldale. Vastavalt LKS § 34 on ranna ja kalda kaitse-eesmärkideks seal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, kalda eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine. KSH aruanne saab anda vaid arvamuse. Kui KSH aruandes siiski soovitakse anda arvamus taotletavate EKV vähendamiste osas, tuleb täiendavalt kõikide alade puhul eraldi hinnata ehituskeeluvööndi vähendamise mõju kalda kaitse eesmärkidele LKS § 40 lg 1 mõistes, analüüsides ühtlasi, kuidas on ehituskeeluvööndi vähendamine kooskõlas üldreegliga, et ehituskeeluvööndis on ehitamine keelatud ja ehitamine on võimalik vaid erakordsel vajadusel.	KSH aruannet on täiendatud Vihtra küla tiheasustusega alal Ülejõe-Tipu, Jõesuu tee 4 ja Jõesuu tee 2, Jõesuu tee 4a ja Pumpla maaüksuste EKV vähendamise mõju hinnangu osas järgmiselt: EKV vähenduse ala kärbiti võrreldes esialgsuga Ülejõe-Tipu kinnistul, kuid ala laiendati Jõesuu tee 4a ja Pumpla kinnistutele. Vähenduse ala paikneb tiheasustusalal ning paikneb lähedal asuvate hoonete vahelisel alal. Ühiskondlike ehitiste maa-alal paikneb lasteaed, ehituskeeluvööndi vähendamisega soovitakse anda võimalust rajada maaüksuse, kõige veekoguaärsemast hoonest maismaa poole, väiksemaid lasteaeda teenindavaid rajatisi, nt mänguväljak Pumpla kinnistule. Ülejõe-Tipu maaüksusele soovitakse vähendusega anda võimalus väike-elamu rajamiseks (tiheasustusala tihendamine), maaüksus jääb välja reoveekogumisalast. ÜP seletuskirja kohaselt võib Ülejõe-Tipu maaüksusel ehituskeeluvööndi vähendusega alale ehitada ühe elukondliku hoone kuni 200 m² ehitisealuse pinnaga, Jõesuu tee 4 ehituskeeluvööndi vähendusega alas võib paikneda täna olemasolev hoonestusmaht (hoonemahu asukohta võib vähendusega alas muuta), Jõesuu tee 4a maaüksusele võib rajada erinevaid puhke ja spordirajatisi (hooneid ei ole lubatud ehituskeeluvööndisse rajada), Pumpla kinnistule võib rajada erinevaid puhke ja spordirajatisi (ennekõike on vajalik rajada lasteaia mänguväljak, millele ei ole teisi mõistlike alternatiive). Hoonet ei ole Ülejõe-Tipu kinnistule võimalik paigutada antud kinnistu osas väljapoole EKV-d kuna sinna ulatub reoveepuhasti kuja. Tegemist on tiheasustusalaga, mille tihendamine on mõistlik. Kui kinnistil antud taotletavale EKV vähendamise alale ehitada, siis saab ülejäänud kinnistul säilitada kõrghaljastuse, mujale antud kinnistule väljapoole EKV-d ehitamiseks vajaks ala raadamist. EKV vähendamise alal puuduvad kaitstavad loodusobjektid ning ala on kaetud põõsastiku ja väiksemate puudega. Puudub vajadus reljeefi muutmiseks, puudub vajadus täiendavate

		juurdepääsuteede rajamiseks (alale on ligipääs mööda olemasolevaid teid tagatud). Pärnu jõe soodi ja EKV vähendamise ala vahel säilib Ülejõe-Tipu kinnistul minimaalselt 19 m laiune kõrghaljastatud puhverriba, üldiselt jääb EKV vähendamise ala ja veekogu vahele laiem (>35 m) kõrghaljastatud riba, mis tagab inimtegevuse kahjuliku mõju piiramise veekogule ning tagab samuti elustikule võimalused kaldaäärsel alal püsimiseks ja toimetamiseks. Teistel kinnistutel säilib jõe ja EKV vähendamise ala vahel 10-25 m laiune puhverriba. Patty jt (1997) leidsid, et veekogu äärese puhvri laiuse suurendamine 6 meetrilt 12 meetrile ja seejärel 18 meetrile suurendas hõljuva sette eemaldamist 87%-lt peaaegu 100%-ni ja nitraatlämmastiku eemaldamist põllumajanduslikus äravoolus 47%-lt 100%-ni. Poolas on olemas värske Bojanowski jt (2025) uuring, kus modelleeriti veekogude äärsete puhverribade laiused 2, 5, 10 ja 20 m ning hinnati nende mõju põllumajanduslikule hajureostusele (N ja P) Nurzeci jõe valglas. Poola Nurzeci jõe valglas näitas SWAT-mudel, et 2, 5, 10 ja 20 m laiuste taimestatud puhvervööndite rakendamisel vähenes toitainete ärakandekoormus laiuse kasvades; 2 m vööndiga vähenes $N_{\text{üld}}$ keskmiselt ~27% ja 20 m vööndiga ~55% ($P_{\text{üld}}$ vastavalt ~19% ja ~37%). Zhao jt. (2024) ülevaateartiklis toodi välja veekogu äärse puhvri toimemehhanismid: füüsikalised protsessid - setete kinnipidamine, infiltreerumine, filtreerumine, voolukiiruse aeglustamine; bioloogilised protsessid - taimede kaudu toitainete sidumine ja tagasi mullaringesse andmine; mikroobsed protsessid - denitrifikatsioon, fosfori lahustumine/mineraliseerumine. Zhao jt. (2024) artiklis toodi kokkuvõtlikult välja, et 1–3–7 m rohttaimedega puhver (<3% kalle) andis märkimisväärse vee puhastusefekti juba väikese laiuse korral, 5–9–13 m segataimestikuga (umbrohud, ristik, tiibpähklipuu) puhvrid kõrgete nõlvakallete (10–20%) korral ja liivasel-mudasel pinnasel saavutavad $N_{\text{üld}}$ ja $P_{\text{üld}}$ puhastusefektiivsused üle 70%. Zhao jt. (2024) kohaselt eemaldasid 10 m rohttaimestikuga puhvrid uuringute kohaselt 99% fosforist ja 85% nitraatidest ning 20 m ja laiema puhvri puhul võis lämmastiku eemaldus ulatuda kuni 90% sõltuvalt pinnase ja taimestiku kooslusest. 30 m puhver ei andnud mitmetes uuringutes enam oluliselt paremat tulemust kui 20 m, st puhastusefektiivseuse suurenemine on väike võrreldes 20 m puhvriga. Kui Ülejõe-Tipu kinnistule elamu rajamisel on see inimtegevuse kahjuliku mõju piiramine oluline, siis puhkerajatiste ja lasteaia mänguväljaku osas saab tõdeda, et sellistelt objektidelt ei tulene kõrgendatud veereostust ning selliste rajatiste rajamisel saab säilitada suure osa olemasolevast haljastusest. Seega olulist ebasoodsat mõju ette näha ei ole.
--	--	---

		19. Kaardirakenduses puuduvad veekaitseliste kitsenduste vööndid (kallasrada, veekaitsevöönd, ehituskeeluvöönd, piiranguvöönd). Need vööndid tuleb näidata informatiivsena, lisades selgituse, et need ei kajastata erisusi, nt LKS § 38 lg 2 järve, jõe kaldal metsamaal laieneb ehituskeeluvöönd piiranguvööndis metsamaa ulatuses, mis rakendub ka tiheasustusaladel ja elamumaa sihtotstarbega katastriüksusel. Veekaitseliste vööndite puudumise tõttu ei ole Keskkonnaametil võimalik tuvastada vööndite ja neis kavandatud tegevuste võimalikke vastuolusid.	Rakendus on esitatud abivahendina ning tegu ei ole planeeringu kehtestatava osaga. Selgitame, et kõiki olemasolevat ruumiinfot ei ole tehniliselt reaalne ühte rakendusse kokku tuua. Kooskõlastamisel palume lähtuda seletuskirjast ja joonistest.
		20. Kaardikihi nr 19 kausta (Kalda ehituskeeluvööndi muutmise) alamkaust (Planeeritud ehituskeeluvööndi vähendus) koosneb kolmest nimetust kihist, mille erinevus pole teada.	Andmed korrastatakse. Planeering esitatakse täiendavaks kooskõlastamiseks.
		21. Asjakohane on kaardirakendusse kanda detailplaneeringute alusel nõusoleku saanud EKV vähendamised.	Kajastame planeeringus. Rakendus on esitatud abivahendina ning tegu ei ole planeeringu kehtestatava osaga. Selgitame, et kõiki olemasolevat ruumiinfot ei ole tehniliselt reaalne ühte rakendusse kokku tuua ning see ei ole üldplaneeringu eesmärk. Kooskõlastamisel palume lähtuda seletuskirjast ja joonistest.
		<u>Välisõhk.</u> 22. ÜP ptk 7.7 tabel 1 kohaselt on virgestuse maa-ala määratud II müra kategooriasse. Atmosfääriõhu kaitse seaduse (AÕKS) § 57 kohaselt kuuluvad virgestusrajatiste maa-alad aga rangemate müra normtasemetega I kategooriasse. Juhime tähelepanu, et õigusruum ei paku võimalust üldplaneeringus sätestada leebemaid müra normtasemeid kui õigusaktides ette nähtud.	Arvestame ettepanekuga. Kuna kõikidel virgestuse maa-alade ei ole võimalik või mõstlik tagada I mürakategooriat, siis alad nimetatakse ümber „Puhkamise maa-alaks“.
		23. Nii ÜP ptk-s 27 kui ka KSH aruande ptk-s 3.5.3.1 on kirjas, et kuna üldplaneering on ka perspektiivselt maakasutust suunav, siis tuleb reaalsete mürakaebuste korral müra normatiivide määratlemisel lisaks üldplaneeringule arvestada konkreetse ajahetke tegeliku maakasutuse ning kehtiva õigusruumiga. Juhime tähelepanu, et kehtiv õigusruum (sh AÕKS § 57) ei paku võimalust mürakategooriate määramiseks tegeliku maakasutuse järgi, vaid üksnes vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele.	Arvestame ettepanekuga ja kustutame lõigu seletuskirjast ning KSH aruandest.
		24. KSH aruande ptk-s 3.5.3 on keskkonnalubade nimekiri esitatud seisuga 01.12.2021. Kuivõrd nimekirja koostamise ajast on möödunud üle kolme aasta, peame vajalikuks keskkonnalubade nimekirja ajakohastada värskemate andmetega.	Uuendatud KSH aruandes seisuga 24.03.2025
		25. KSH aruandes ptk-s 3.5.3 „Inimeste tervis ja heaolu (sh müra ja välisõhu kvaliteet)“ (lk 149) on välja toodud turbatootmisalade peenosakeste kandumist inimasustuseni. Lisaks peenosakestele võiks loetletud allikatele lisaks mainida ka turbatööstusest potentsiaalselt levivaid jämedama fraktsiooniga osakesi/turbatolmu (nt Lavassaare turbamaardla ja selles paiknev taotletav Elbu VII mäeeraldis). Märgime, et jämedama fraktsiooni/turbatolmu välisõhu leviku uurimise metoodikat töötavad Keskkonnaametile teadaolevalt välja MTÜ Eesti Turbaliit koostöös OÜ Inseneribüroo STEIGER ja Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ-ga. KSH aruande samas ptk-s (lk 147) on ettevaatusprintsibiist lähtuvalt meetmena määratud uute maardlate rajamisel vähemalt 100 m vahekauguse elamutest ning võimalusel kõrghaljastuse olemasolu selle 100 m sees, mida Keskkonnaamet peab väga mõistlikuks. Mainime ära, et Kõrsa turbatootmisala (loamenetlus ja KMH protsess on käimas) vahetu läheduse tõttu Sindi linnale oli ettevaatusprintsibiist lähtuvalt KMH menetluses arutluse all veelgi suurem puhvertsoon (150 – 200 m).	KSH ptk 3.5.3 lisati infot ka seoses jämedama fraktsiooniga turbatolmu tekkega. Siiski on oluline välja tuua, et jämedama fraktsiooniga tolm sadeneb kiiremini, kui peenosakesed (tänu raskusjõule) ning samuti puuduvad hetkeseisuga PM ₁₀ -st jämedamatele tahkete osakeste fraktsioonidele Eestis kehtivad välisõhu kvaliteedi piirväärtused. PM ₁₀ osas jääb KSH 100 m soovitus juurde. Vajadusel täpsustatakse vahekaugust vastava turbatootmisala KMH raames.
		<u>Muud teemad</u> 26. ÜP ptk-i 1.1 (lk 7-8) ja KSH aruande ptk-i 2 lisada üldplaneeringu koostamise aluseks olevate oluliste maakonna tasandil alusdokumentide loetellu ka Vabariigi Valitsuse 19.12.2024 korraldusega nr 258 kehtestatud Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneering „Pärnu jõe ja kaldaala ruumilise arengu perspektiiv ning seosed mereplaneeringuga“.	Arvestame arvamusega. Planeering lisati loetellu.
		27. ÜP ptk-s 7.7.7 (lk 19) „Tehnoehitise maa-ala (OT)“ on märgitud, et selle alla kuulub ka näiteks biogaasi tootmise ja jaotamise ehitised. ÜP ptk-s 7.7.8 (lk 20) „Tootmise maa-ala (T)“ on välja toodud, et Langerma külas Piimajõe ja Jüri maaüksustele ning Vaki külas Sõõrike farmi maaüksusele on määratud	Arvestame ettepanekuga. Maakasutust täpsustatid detailplaneeringu alusel.

		tootmise maa-ala juhtotstarve (sama on märgitud ka kaardikihtidel). Juhime tähelepanu, et mõlema farmi praegu koostamisel olevate detailplaneeringute kohaselt kavandatakse nende territooriumidele biogaasi tootmise komplekse.	
		28. Juhime tähelepanu, et Elbu VII turbatootmisala (Maima küla) keskkonnaloa ja keskkonnamõju hindamise (KMH) menetlus on käesoleval ajal pooleli. ÜP kaardi (lääneosa) põhijoonisel/kaardirakendusel ei ole Elbu VII taotletavat turbamaardla ala kujutatud, samas legendis on „kaevandamiseks sobiv turbaala” tähis olemas. Keskkonnaameti hinnangul võiks Elbu VII maardla ala määrata põhijoonisel kui perspektiivne kaevandamiseks sobiv turbatootmisala (Elbu VII taotletava mäeeraldise teenindusmaa pindala on 277 ha ning mäeeraldise pindala on 252,39 ha).	Üldplaneeringus täiendati oluliselt kaevandamistegevust puudatavat osa. Olemasolevate maardlate aladele määrati maardla maa-ala juhtotstarve ning väljapool ei ole kaevandamistegevus üldplaneeringu kohaselt lubatud. Muu ehitustegevus maardlate aladel on lubatud ainult vastavalt maapõueseaduses sätestatud nõusoleku saamisel.
		29. Ptk 17 (lk 41-42) - Kiiduväärselt on üldplaneeringus rohevõrgustiku (RV) paiknemist täpsustatud ja alasid lisatud ning ehitustegevusele RV-s seatud mitmed piirangud. KSH aruandes on käsitletud ka metsamajanduse mõju RV-le, kuid siiski ei selgu ei KSH aruandest ega ka seletuskirjast, kas RV aladel piisab toimimise säilimiseks metsaseaduse nõuetest. Kui KOV on selles veendunud, siis palume seda ka ÜP seletuskirjas märkida. Juhul, kui seda veendumust ei ole, soovitame määrata mõned üldised metsamajanduse piirangud (näiteks lageraielangi maksimaalne suurus, kas RV elemente tohib lageraielankidega läbi lõigata vms). Vajadusele metsamajanduse käigus RV toimivust hinnata ja kaitsta on juhtinud ka Riigikohus mitmetes lahendites (näiteks nr 3-21-979 ja 3-21-1658).	Oleme seisukohal, et üldplaneeringuga rohevõrgustikus ei ole otstarbekas metsa majandamisele tingimusi seada. Riiklik regulatsioon on selle osas piisav ja raied ei põhjusta rohevõrgustikus püsivaid muutusi. KSH aruande ptk 3.2.4.1. täiendati samuti metsamajandamise mõjude osas rohevõrgustikule ning jõuti järeldusele, et tavapärane metsamajandamine ei kahjusta rohevõrgustiku toimimist.
		30. ÜP ptk-s 17 (lk 42) on määratud tingimus, et metsamaa raadamine päikeseelektrijaama püstitamiseks rohevõrgustiku alal ei ole lubatud. Kas tingimus kehtib kõigile päikeseelektrijaamadele olenemata võimsusest? Küsimus on ajendatud sellest, et päikeseparke võimsusega alla 50 kW võiks ÜP järgi metsamaale (mis võib ka kattuda RVga) rajada (vt ptk 12.4.1).	Selgitame, et tingimus on esitatud mistahes suurusega maaraamidel päikesepargile.
		31. ÜP ptk 17 - Üldplaneeringuga tehtud olulisemad RV täpsustused hõlmavad muu hulgas piki Pärnu jõge kulgevat rohekoridori. Palume seletuskirjas täpsustada, et rohekoridor hõlmab Pärnu jõe koos ehituskeeluvööndiga	Arvestame ettepanekuga.
		32.ÜP ptk-s 17 on kirjutatud, et üldplaneeringuga kehtestatakse Rail Balticuga rajatavate ökoduktide ümber 500 m raadiusega piiranguvöönd (kantud põhijoonisele). Juhime tähelepanu, et suurulukite läbipääsud (ökodukt, rohesild, suurulukitunnel) on kavandatud ka KMH-ga „Põhimaantee nr 4 Tallinn–Pärnu–Ikla km 98,0 – 120,6 asuva Libatse – Nurme lõigu põhiprojektiga kavandatavate tegevuste keskkonnamõju hindamine“4 (Kangru ökodukt ja Turbaraudtee rohesild) ning KMH-ga „Riigitee 4 Tallinn–Pärnu–Ikla (E67) km 78,8 - 99,0 Konuvere–Pärnu-Jaagupi lõigu eelprojekti keskkonnamõju hindamine“5(Kodesmaa tunnel). KMH aruandeid koostanud eksperdid on analoogselt Rail Balticu suurulukite läbipääsudega pidanud vajalikuks loomapääsude toimimiseks tagada läbipääsu alal ja ühendusteedel soodne ja turvaline keskkond ja kehtestada loomaläbipääsude ümber 500 m raadiuses ökodukti keskpunktist kehtestada kaitsevöönd, koos kitsendustega maakasutusele. Keskkonnaamet peab vajalikuks kanda kõnealused suurulukite läbipääsud planeeringu põhijoonisele. Kuna suurulukite läbipääsud on osa rohevõrgustikust, on ÜP-s oluline tagada nende sidusus teiste rohevõrgustiku elementidega.	Arvestame arvamusega. Kodesmaa tunnel koos piiranguvööndiga lisati üldplaneeringusse. Ökodukti piiranguvööndi seadmine üldplaneeringus on rohevõrgustiku toimimise seisukohast oluline. Rohevõrgustiku toimimine on üldistes huvides vajalik. Kuna ökoduktid on riikliku taristuobjekti osad, siis on võimalik, et ökoduktide piiranguvööndite kitsendused määratletakse hiljem riikliku õigusaktiga.
		33. ÜP ptk-s 17 on kirjeldatud ökoduktide toimimiseks vajalikke piiranguid. Palume lisada, et suurulukite läbipääsu kaitsevööndi ruumikujule ja selle tingimustele võib rakendada erandeid tingimusel, et on koostatud ulukieksperti analüüs, mis näitab veenvalt, et kavandatav tegevus ei mõjuta negatiivselt uluki läbipääsu ja kaitsevööndi toimimist ning rohevõrgustiku sidusus on kavandatava tegevuse puhul jätkuvalt tagatud, vajadusel määratledes vastavaid leevendusmeetmeid. Erandid tuleb kooskõlastada ulukiläbipääsu omanikuga ja Keskkonnaametiga ning vajadusel teiste asjakohaste asutustega (nt kohalik omavalitsus, RMK).	Arvestame ettepanekuga ja märgime ökodukti kaitsevööndi vajaduse. Ökodukti piiranguvööndi seadmine üldplaneeringus on rohevõrgustiku toimimise seisukohast oluline. Rohevõrgustiku toimimine on üldistes huvides vajalik. Kuna ökoduktid on riikliku taristuobjekti osad, siis on võimalik, et ökoduktide piiranguvööndite kitsendused määratletakse hiljem riikliku õigusaktiga.
		34. ÜP ptk-s 23 (lk 49) on kirjas, et kaevandamistegevuse korraldamisel rohevõrgustiku alal tuleb arvestada rohelise võrgustiku eesmärgi. RV peatükis ei ole paraku ühtegi tingimust, mis on seotud konkreetselt maavara kaevandamisega.	KSH aruande ptk 3.2.4.1. täiendati kaevandamistegevuse mõjudega rohevõrgustikule. Tingimuseks soovitati KSH aruande täiendamisel järgmist: Aladel, kus kaevandustegevuse tarbeks on teostatud rohevõrgustikus metsa raadamine, on otstarbekas

			korrastada ala metsamaana (va juhul, kui korrastamise suunaks on veekogu).
		35. KSH aruande ptk-s 3.2.2.1 (lk 27-28) on loetletud 12 supluskohta. ÜP seletuskirja järgi on planeeritud 10 spuluskohta.	KSH aruandest eemaldati loetelust supluskohad, mis puudusid ÜP seletuskirjas. Kokku on planeeritud 10 supluskohta
		36. KSH aruande ptk-s 3.2.5.1 on käsitlemata karjäärade mõjud RV aladele.	KSH aruande ptk 3.2.4.1. on täiendatud karjäärade mõjudega rohevõrgustikule.
		37. KSH aruande ptk-is 3.2.5.1 (lk 51) on kirjas, et kuivõrd üldplaneeringuga otsustati tuulepargi arendusalade planeerimisest loobuda, siis on antud mõjusid käsitlev info KSH aruandes üldiseks taustinfo illustreerimaks toimunud ÜP protsessi. Arvestades teema mahukus, soovitame see taustainfo esitada KSH aruande lisana.	Valdav osa ptk 3.2.5.1. tuuleenergeetika mõjude hindamisega seotud infost tõsteti KSH aruande lisasse 2. KSH aruande põhitekstis säilitati vaid info, mis puudutas Saare, Hiiu, Lääne ja Pärnu maakonnaplaneeringute tuuleenergeetika teemaplaneering, 2012 planeeritud aladega seotud mõjusid, kus esines tulenevalt võimalikest ebasoodsatest mõjudest probleeme maakonnaplaneeringu teemaplaneeringuga kavandatud tuulepargialade elluviimisega.
		38. Kaardirakenduses ei ole paadisild ja veeskamiskoht eristatav, st tähis on ühesugune.	Kaardirakendus on abivahend. Palume kooskõlastamisele lähtuda seletuskirjast ja joonistest. Üldplaneeringus näidatakse ainult veeskamiskohad.
		39. Kaardirakenduses on kuvatud seitse planeeritavat supluskohta. ÜP seletuskirja alusel on kavandatud neid 10, KSH aruande alusel 12.	Arvestame. Ebakõla parandatakse. Vt punkt 35
		40. Projektides ja planeeringutes on vältimaks kahjustamist ning säilitamiseks elurikkust väga levinud praktika seoses metsa vääriselupaikadega (VEP-dega) seada tingimuseks/suuniseks mitte kavandada tegevusi VEP-le lähemale kui 50 meetrit. Eelkõige juhul, kui tegevus on seotud kraavitamise ja niiskustingimuste muutmisega, mis sageli on seotud näiteks tehnovõrkude rajamise, liig- ja sademevete juhtimisega või maaparanduse projektidega. Seetõttu võiks seda leevendavat tingimust käsitleda ka KSH aruandes ja ÜP seletuskirjas vastavalt looduskaitse ja/või maaparanduse all.	Ettepanekuga ei arvestata. Riiklikke piiranguid ei ole mõistlik üldplaneeringuga KOV tasandil täiendada. Kui soovitakse riiklikke piiranguid täiendada, siis tuleb seda teha läbi seaduste muutmise ja alade laiendamise. Kui on mõni konkreetne asukoht, kus võib tekkida mõju, siis palume need välja tuua.
		41. Seoses maaparandusega soovitame ÜP materjalides ja KSH aruandes välja tuua, et valminud on Keskkonnaameti poolt tellitud „Maaparandussüsteemide negatiivsete mõjude leevendus ja kompensatsioonimeetmete rakendamise juhised“ (Tartu Ülikool), mille tulemusi on kavas kasutada tulevikus maaparandussüsteemide uuendamiseks, rekonstrueerimiseks ja hooldamiseks.	Arvamusega arvestatakse.
		42. ÜP seletuskirjas ja KSH aruandes oleks vastavate alapeatükkide all asjakohane ära mainida ka Rapla ja Pärnu maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja KSH menetlus, mis käesoleval hetkel on küll algusjärgus, kuid on oluliseks juhiseks tuleviku pikaajalise maakasutusprioriteetide ja maavarade kaevandamise osas. Planeeringu eesmärk on selgitada, kus maavarad paiknevad ning millistel tingimustel neid uurida ja kaevandada tohib. Märkida tasub, et sellega määratakse alad vaid riigi huvist lähtuvalt, seega väljaspoole teemaplaneeringuga määratud alasid on siiski võimalik kaevandamislube KOV-i nõusolekul väljastada.	Nimetatud planeeringumenetlus lõpetatakse ning üldplaneeringus sellega ei arvestata.
1846-105; 31.01.2025	Kaitseministeerium; Paul Kunimägi	Kaitseministeerium kooskõlastab Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande märkusteta.	Kooskõlastatud.
1846-122; 12.02.2025	Muinsuskaitse; Terje Luure	Kooskõlastame keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu, kuid juhime tähelepanu mõningatele asjaoludele: 1.1. kergliiklusteede mõjuanalüüsis esineb lk 103 viga mälestiste numbrites, nimelt on puudu nr 11738 ning kaks korda on nr 11739;	Kooskõlastatud. Viga parandatakse.

		1.2. arheoloogiapärand ja arheoloogiatundlikud alad tuleks kajastada ehitusliku pärandi kaardikihi asemel eraldi kaardikihil, kuivõrd tegemist ei pruugi alati olla ehitusliku pärandiga ning praegune paigutus on kaardi kasutaja jaoks eksitav;	Arvestame ettepanekuga. Üldplaneeringu kihid on peatükkide alusel jagatud rühmadesse. Vastava rühma nimeks paneme „Kultuuripärandi säilitamine“.
		1.3. soovitame joonisel 3.14 märkida ka riikliku kaitse all olevad objektid.	Arvestame ettepanekuga. Selgitame, et KSH aruande joonisel 3.14 olid esitatud valla territooriumile esialgu planeeritud tuulealad (joonis viiakse KSH aruande lisasse 2). Riikliku kaitse all olevad objektid on esitatud KSH aruande ptk 3.3.2. joonisel 3.22
		Kooskõlastame üldplaneeringu, kuid juhime tähelepanu mõningatele asjaoludele, millest osa oleme esile tõstnud ka oma 14.02.2022 kirjas nr 1.1-7/2462-5: 2.1. kohaliku tähtsusega kultuuripärandi tähtsustamiseks võiks üksikobjektide juurde lisada täpse aadressi, et objekte oleks võimalik kaartidelt lihtsamini leida; käsitleda kohaliku tähtsusega kultuuripärandi peatükis ka kaitse all mitteolevaid kalmistuid kui kohalikku kultuuriväärtust ning tuua tabelis nr 8 välja kohaliku tähtsusega objektide väärtuse, viidates 20. sajandi arhitektuuri ja maaehituspärandi objektidele;	Üldplaneeringus otsustati peatükki 25.4 täiendada ja konkreetsed objektid välja võtta. Viidatakse asjakohastele registritele ja antakse soovituslikud suunised kaasata Muinsuskaitseamet väärtuslike objektidega seotud muudatuste korral kaasata.
		2.2. kaardile kantud mälestiste tähistust võiks korrigeerida, et mälestised oleksid kaardil paremini loetavad. Juhul, kui üksikobjektidel ei ole kaitsevööndit peale kantud, palume leppemärkidesse lisada viite: kaitsevöönd on 50 meetri ulatuses maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, kui õigusaktis ei ole määratud teisiti;	Arvamusega ei arvestata. Kaitsevöönd on määratud õigusaktiga ning KOV ei pea vajalikuks seda üldplaneeringus dubleerida (ÜP mõte ei ole kehtivate riiklike kitsenduste esitamine). Kaitsevööndid on esitatud vastavates registrites ning nende muudatused toimuvad olenemata üldplaneeringust. Vastavad märkused on lisatud üldplaneeringu joonistele.
		2.3. soovitame peatüki 12.4.2 “Tuulepargid” tingimustesse lisada: Maastikus olulist mõju omavad muudatused (nt. päikese- ja tuulepargid, maavarade kaevanduse jms) tuleb kavandada mälestiste ja nende kaitsevöönditest välja ning asukohtade valimisel tuleb arvestada, et need ei vähendaks ehitismälestistele iseloomulikke maastikulist ilmet, nende ruumilist kvaliteeti ega halvendaks nende kasutamist või kasutusse võtmist (müra, muud segavad faktorid).	Arvestame ettepanekuga.
1846-128; 17.02.2025	Kliimaministeerium; Kristi Klaas +	1. Peatükis 8.2, (lk 24), mis käsitleb detailplaneeringu koostamise kohustusega juhtusid, on kirjas: „ue karjääri kavandamisel (tagamaks liikluskorralduse põhimõtete, veerežiimi muutmine ja mõjutamine, servituutide seadmine, müra-, vibratsiooni, saasteriski- ning muude keskkonna-tingimusi tagavate nõuete määramine) enne keskkonnaloa taotlemist kui järgmine kaevandatav ala on lähemal kui 500 m;“. Geoloogilisi uuringuid, maardlate moodustamist ja kasutuselevõttu reguleerib maapõueseadus (MaaPS). Uute karjääride ehk maardlate kasutuselevõttu ei reguleerita detailplaneeringuga ega kohaliku omavalitsuse üldplaneeringuga. MaaPS § 14 lõigetes 1 ja 2 on toodud, et tagada tuleb maavara kaevandamisväärtuse säilimine, juurdepääs maavarale ja maavara majanduslikult otstarbekas ja säästlik kasutamine. Detailplaneeringu seadmise kohustus ei pruugi tagada eelpool toodut.	Üldplaneeringus täiendati oluliselt kaevandamistegevust puudatavat osa. Lisaks mäetööstus maa-ala (kehtiva kavandamisloaga alad) juhtotstarbele määrati olemasolevate maardlate aladele maardla maa-ala juhtotstarve ning väljapool ei ole kaevandamistegevus üldplaneeringu kohaselt lubatud. Muu ehitustegevus maardlate aladel on lubatud ainult vastavalt maapõueseaduses sätestatud nõusoleku saamisel.
		2. Peatükis 17, mis käsitleb rohevõrgustiku ning selle toimimist tagavate tingimuste täpsustamist, leheküljel 42 teeme ettepaneku sõnastada Rail Balticuga rajatavate ökoduktide piiranguvööndis tingimus: "maavarade kaevandamist ökoduktide piiranguvööndis võimalusel vältida".	Ettepanekuga arvestatakse. Vt ka Keskkonnameti kiri 29. ; 30.; 32. ja 33.
		3. Peatükis 22, mis käsitleb väärtuslike maastike määramist, leheküljel 46 palume täiendada viimast punkti järgmises sõnastuses: "juhul, kui väärtuslikul maastikul soovitakse kaevandada maavaravaru, tuleb vajadusel hinnata kavandatava tegevuse mõju väärtuslikule maastikule ning võimalusel säilitada ala väärtused maksimaalselt. Maavaravaru kaevandamise lõppedes eelistada ala korrastada selliselt, et korrastatud ala sobituks väärtusliku maastikuga". Selgitame, et kaevandamisloa taotluse menetluses on õigus otsustada uuringute koostamise vajaduse üle Keskkonnaametil, kes saab kaalutlemisel arvestada kohaliku omavalitsuse arvamusega.	Arvamusega ei arvesta. Väärtusi tuleb arvestada maksimaalselt alati, mitte vajadusel. Maakonnaplaneering on aluseks (ptk 22.)

		4. Peatükis 22.2, mis käsitleb väärtuslike metsade määramist, leheküljel 48 palume täiendada Sohlu karjääri punkti järgmises sõnastuse: "Sohlu külas paiknevas väärtuslikus metsas tuleb keskkonnakaitseloa nr KL-515217 kohaselt pärast maavara kaevandamist taastada esialgne metsakooslus".	Arvestame ettepanekuga
		5. Peatükis 23 (lk 49), mis käsitleb maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramist, on kirjas: „Maapõue ja maavara kaitse põhimõtted on määratud maapõueseaduses ning sellest lähtuvalt tuleb maardlatega kattuvatel aladel, kui maavara pole ammendunud, ehitusseadustiku mõistes püsiva iseloomuga ehitiste ja rajatiste kavandamisel küsida Keskkonnaministeeriumilt või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutuse luba.“. Palume parandada Keskkonnaministeerium Kliimaministeeriumiks .	Arvestame ettepanekuga
		6. Peatükis 23 (lk 49), mis käsitleb maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramist, on kirjas: „Kuivõrd kaevandamislubade menetlused toimuvad olenemata planeeringulistest suunistest, siis maardlate ja mäetööstusega seonduvates otsustusprotsessides tuleb iga kord lähtuda ajakohasest registriinfost, mis on kättesaadav riiklike kaarditeenuste kaudu.“ Palume lauset täpsustada, et iga kord tuleb lähtuda maavarade registri infost.	Arvestame ettepanekuga
		7. Peatükis 23 (lk 49), mis käsitleb maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramist, on kirjas: „Kaevandamisest mõjutatud alade kaevandamisjärgse korrastamise põhimõtete määramisel (loa andmise staadiumis) tuleb kaasata kohalikku omavalitsust, et ühiselt otsustada millega maa-ala edasised korrastamistingimused.“ Vastavalt MaaPS § 81 lõikele 3 esitab korrastamistingimused kaevandamisloa omajale ja annab nõusoleku korrastamisprojekti rakendamiseks Keskkonnaamet ja MaaPS § 81 lõikes 5 on toodud, et Keskkonnaamet küsib korrastamistingimuste kohta kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust. Seega vastavalt MaaPS-le toimub korrastamistingimuste ja suuniste andmine kaevandamisloa omajale, mitte kaevandamisloa taotlejale. Vastavalt MaaPS § 50 peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama infot kaevandamisega rikutava maa edasise kasutamise otstarbe ning tehnilise ja bioloogilise korrastamise, korrastatava maa veerežiimi kujundamise ning korrastamistööde eeldatava maksumuse kohta. Esialgne korrastamissuund määratakse loa taotluses, mis lähtub ala geoloogiast ja hüdrogeoloogiast.	Oleme seisukohal, et maa-alade kaevandamisjärgse korrastamise põhimõtete määramisel peab kohalik omavalitsus olema otsustusprotsessis, mitte pelgalt arvamuse andja. Sõnastust korrigeeriti järgnevalt: „ <i>kaevandamisest mõjutatud alade kaevandamisjärgse korrastamise põhimõtete määramisel (loa andmise staadiumis) tuleb kaasata kohalikku omavalitsust, et ühiselt otsustada maa-ala edasised korrastamistingimused</i> “
		8. Üldise infona anname teada, et alates 01.01.2025 jõustunud MaaPS-i muudatustest täidab varem Maa-ameti geoloogia-alased ülesandeid nüüd Eesti Geoloogiateenistus (EGT) ning maavarade register on Eesti Geoloogiateenistuse hallata. Samuti on alates 01.01.2025 Maa-amet ümber korraldatud Maa- ja Ruumiametiks (MaRu).	Võtame teadmiseks
		9. Peatükis 10.2 (lk 26) tabelis 2, milles on esitatud planeeritud kergliiklusteed, on kirjas: "Kergu kergliiklustee pikendamine Aluste –Kergu teel kuni rajatava Rail Balticu Kergu peatuseni". Korrektne on kuni Kaisma peatuseni.	Arvestame parandusettepanekuga.
		10. Soovitame seletuskirja lisada ka praegu teadaolevaid üleujutusohuga seotud alad, mis asuvad Põhja-Pärnumaa vallas. Töös "Alused ja metoodika suurte üleujutustega siseveekogude nimistu muutmiseks" on ka Põhja-Pärnumaa vallas märgitud alasid üleujutusteks. Tehtud töö on kättesaadav Kliimaministeeriumi kodulehel.	Arvamusega arvestatakse. Tuginedes Keskkonnaagentuuri 2025 aastal koostatud tööle „Pärnu jõe vesikonna üleujutuste tõenäosusstsenaariumite arvutamine ja kaardistamine“ määratakse täiendavad tingimused alade osas, kus esineb üleujutusrisk 1% (1 kord 100 aasta jooksul) ja üle selle. Üleujutusriskist tulenevate ehituspiirangutega ala on kantud üldplaneeringu põhijoonisele.
		KSH ARUANNE: 1. Lõhna osas tuleb viidata ja hinnata lõhna esinemist vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduses kehtestatule.	KSH aruandesse lisatud viide, et Eestis reguleerib lõhnaaine esinemise hindamist, hindamisele esitatavaid nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemeid atmosfääriõhu kaitse seaduse§ 68 lõike 1 alusel kehtestatud Kliimaministri 06.07.2023 määrus nr 37 „Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed“.

			Lisaks on täiendatud KSH aruannet näidetega Eestis tehtud lõhna leviku modellerimiste osas erinevate biogaasijaamade ja loomafarmide lõhna leviku mõjualade kohta, et tuua näiteid võimalike mõjude ulatusest. Need näited indikeerivad, millistel kaugustel lõhna suhtes tundlikest objektidest peab vastaval tegevusalal tegutsedes lõhna temaatikale kindlasti tähelepanu pöörama. Antud näidete alusel ei kehtestata üldplaneeringus mingisuguseid kuja nõudeid. Täiendavalt märgime, et lõhna leviku hindamine tuleb teostada vastavate lõhna häiringut põhjustada võivate objektide keskkonnalubade menetluse käigus ja vajadusel rakendada lõhna leevendamise meetmeid
		2. Aruande leheküljel 25 on toodud: „Maapõue ja maavara kaitse põhimõtted on määratud maapõueseaduses ning sellest lähtuvalt tuleb maardlatega kattuvatel aladel, kui maavara pole ammendunud, ehitusseadustiku mõistes püsiva iseloomuga ehitiste ja rajatiste kavandamisel küsida Keskkonnaministeeriumilt või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutuse luba“. Palume parandada Keskkonnaministeerium Kliimaministeeriumiks.	KSH aruandes parandatud Keskkonnaministeerium Kliimaministeeriumiks
		3. Aruandes lehekülgedel 40 ja 160 on toodud: „maavarade kaevandamist ökoduktide piiranguvööndis vältida. Maavara geoloogiline uuringuluba ja kaevandamisluba tuleb kooskõlastada ökodukti omanikuga.“ Juhime tähelepanu, et kooskõlastatakse loa taotlusi, mitte juba välja antud lube. Palume täiendada ja parandada lauseid järgmiselt: Maavarade kaevandamist ökoduktide piiranguvööndis võimalusel vältida. Maavara geoloogilise uuringu loa taotlus ja maavara kaevandamise keskkonnakaitseloa taotlus tuleb kooskõlastada ökodukti omanikuga.	KSH aruande ptk 3.2.4.1. on sõnastus vastavalt ettepanekule parandatud.
		4. Alates 01.01.2025 Maa-amet ümber korraldatud Maa- ja Ruumiametiks. Palume läbivalt parandada Maa-amet Maa- ja Ruumiametiks.	KSH aruandes on Maa-amet parandatud Maa- ja Ruumiametiks, kus see on asjakohane. Kus on viidatud Maa-ameti kaardirakendustele varasemast ajast, kui 01.01.2025, seal on jäetud viited Maa-ameti kaardirakendustele.
		5. Rail Baltica puhul palun arvestada valminud KMH-dega. Palume materjal kooskõlastada osahinguga Rail Baltic Estonia (registrikood 12734109).	Rail Baltic Estonia on saanud ÜP materjalidega tutvuda ja esitanud oma kommentaarid kirjaga nr 1846-125; 17.02.2025. Hetkel kehtiva planeerimisõiguse kohaselt on teemaplaneeringu näol tegu riigi eriplaneeringuga (EhSRS § 13 lg 2) mida valla üldplaneering ei saa muuta ega kehtestada täiendavaid tingimusi. Kuna üldplaneering ei tee raudteetrassi osas muudatusi ja ettepanekuid, siis ei tegelda üldplaneeringu raames ka sellekohaste mõjude hindamisega. KSH aruande ptk 3.2.5.1 oli juba eelnevalt välja toodud „Käesolevas üldplaneeringus ei käsitleta vastavaid konfliktalaisd, kuna need on käsitletud ja hinnatud „<i>Rail Baltic maakonnaplaneeringute KSH aruandes</i>““ Antud lausele lisati KSH aruandesse infona: ja täiendavalt Rail Balticu erinevate lõikude keskkonnamõju hindamistes, mis on leitavad https://ttja.ee/eraklient/rail-baltic/keskkonnamojude-hindamine-kmh Üldplaneeringu koostamisel on maakonnaplaneeringus esitatuga arvestatud (ÜP kanti kavandatava RP trassi koridori asukohad),

			sh arvestati maakonnaplaneeringus esitatud soovitusi rohevõrgustiku täpsustamisel ja planeerimisel. üldplaneeringuga kehtestatakse Rail Balticuga ja Via Balticaga rajatavate ökoduktide ümber 500 m raadiusega piiranguvöönd
		6. Palume aruande peatükis 3.2.1 korrigeerida Põhja-Pärnumaa vallas kehtestatud põhjaveevarude ja kasutamise andmed 2023.a põhjaveebilansi aruande alusel, mis on kättesaadav Keskkonnaportaalist.	Kuna vahepealsel ajal on ilmunud ka 2024. a põhjaveebilansi aruanne, siis ajakohastati KSHs andmed vastavalt 2024. a aruandele (Keskkonnaagentuur 2025)
		7. Palume aruande peatükis 3.2.2 korrigeerida Põhja-Pärnumaa vallas asuvate pinnaveekogumite seisundiinfo Keskkonnaportaali alusel. Mitteheas seisundis olevate veekogumite puhul palume tuua välja ka mittehea seisundi põhjus.	Uuendatud KSH aruandes vastavalt Eesti pinnaveekogumite seisundi 2023. aasta ajakohastatud vahehinnangule
		Kliimaministeerium kooskõlastab üldplaneeringu seletuskirja ja selle KSH aruande juhul, kui arvestatakse kirjas esitatud märkustega ning täiendatakse materjali. Maavarade osas märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu olemasolev olukord ja üldplaneering on vastuolus MaaPS §-ga 14.	Kuna kõikide märkustega ei arvestata, siis esitatakse uuesti kooskõlastamiseks.
1846-133, 19.02.2025	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Ivan Sergejev	Oleme tutvunud veebiaadressil https://nc.pparnumaa.ee/s/wEr3Aig23ey8tEj üldplaneeringu materjalidega (sh kaardirakendusega) ja käesolevaga esitab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium oma seisukohad ning ettepanekud maakasutuspoliitika valdkonnast lähtuvalt. 1. Pärnu-Jaagupi alevis asuvale Kalli mnt 13a (katastritunnus 63801:001:0359, sihtotstarve sihtotstarbeta maa) kinnisasjale on määratud segahoonestuse maa-ala maakasutuse juhtotstarve. Teeme ettepaneku olemasolevate elamumaa sihtotstarbega Kalli mnt 13 (katastritunnus 62701:001:0050) ja Kalli mnt 15 (katastritunnus 62701:001:0051) kinnisasjade vahelisele alale määrata elamu maa-ala juhtotstarve. Ülejäänud Kalli mnt 13a kinnisasja osas nõustume segahoonestuse maa-ala juhtotstarbega.	Arvestame ettepanekuga.
		2. Pärnu-Jaagupi alevis asuvale Uus tn 59a (katastritunnus 63801:001:0462, sihtotstarve sihtotstarbeta maa) kinnisasjale on määratud roheala maakasutuse juhtotstarve. Teeme ettepaneku määrata kinnisasjale elamu maa-ala juhtotstarve sarnaselt Uus tänava äärsete kinnisasjadega ja arvestades, et kinnisasjale on tänavalt tagatud avalik juurdepääs ning see piirneb ca 7,5 ha suuruse maatulundusmaa sihtotstarbega riigimaaga, millele on roheala juhtotstarve määratud.	Arvestame ettepanekuga.
		3. Pärnu-Jaagupi alevis asuvale Pärnu mnt 66 (katastritunnus 63801:001:0717, sihtotstarve sihtotstarbeta maa) kinnisasjale ei ole maakasutuse juhtotstarvet määratud. Teeme ettepaneku haarata kinnisasi tiheasustusega ala koosseisu ja määrata kinnisasjale tootmise maa-ala juhtotstarve kuna tegemist on Pärnu maantee äärse kinnisasjaga, millele on tagatud maanteelt olemasoleva teega juurdepääs ning kinnisasi piirneb kahe tootmismaa sihtotstarbega kinnisasjaga.	Arvestame ettepanekuga.
		4. Pärnu-Jaagupi alevis asuvale Soo tn 9 (katastritunnus, sihtotstarve sihtotstarbeta maa) katastriüksusele, mille osas ei ole veel maareformi läbi viidud on määratud roheala maakasutuse juhtotstarve. Teeme ettepaneku määrata kinnisasjale segahoonestuse maa-ala juhtotstarve, mis tagab mitmekesisemad võimalused ala kasutusele võtmisel.	Arvestame ettepanekuga.
		5. Kaisma külas asuvale Kivitäksi (katastritunnus 63801:001:0063, sihtotstarve sihtotstarbeta maa) kinnisasjale ei ole maakasutuse juhtotstarvet määratud. Teeme ettepaneku kinnisasjale määrata tootmise maa-ala juhtotstarve kuna see piirneb mitme olemasoleva tootmismaaga ja moodustab koos nendega ühtse piirkonna.	Arvestame ettepanekuga.
		6. Libatse külas asuvale Kooli tn 1 (katastritunnus 63801:001:0659, sihtotstarve maatulundusmaa) kinnisasjale on määratud roheala maakasutuse juhtotstarve. Teeme ettepaneku määrata	Arvestame ettepanekuga.

		kinnisasjale segahoonestuse maa-ala juhtotstarve sarnaselt sellega piirnevate kinnisasjadega. Segahoonestuse juhtotstarve tagab mitmekesisemad võimalused ala kasutusele võtmisel.	
		7. Loomse külas asuvale Tõrdu tee 2 (katastritunnus 63801:001:0121, sihtotstarve sihtotstarbeta maa) kinnisasjale ei ole maakasutuse juhtotstarvet määratud. Teeme ettepaneku kinnisasjale määrata tootmise maa-ala juhtotstarve kuna teisel pool Loomse-Tõrdu teed asuvad mitmed olemasolevad tootmismaad, millega koos moodustub ühtne piirkond.	Arvestame ettepanekuga.
		8. Üldplaneeringuga laiendatakse tänava kaitsevööndit Pärnu-Jaagupi alevis (riigitee nr 4 Tallinn–Pärnu–Ikla) kogu asula piires (km 100,14– 101,89) 50 meetrini. Laiendatud kaitsevööndisse jäävad ka mõned Maa- ja Ruumiameti volitusel olevad kinnisasjad. Nõustume tänava kaitsevööndi laiendamisega.	Võtame teadmiseks.
1846-144; 20.02.2025	Tori vallavalitsus; Jana Malõh	Üldplaneeringu koostamise protsessis tegi Tori vald ettepaneku muuta Tori valla ja Põhja-Pärnumaa valla piiri toona Kangru külas paiknenud Aru katastriüksuse ja Tarva külas paiknenud Illu katastriüksuse osas, et liita need Tori vallaga. Kooskõlastamisele esitatud üldplaneeringus on ettepanekuga arvestatud, kuid juhime tähelepanu sellele, et käesolevaks ajaks on piirimuudatus elluviidud. Nimetatud piirimuudatusega kaasnes valdade piiri muutmine ka Õunametsa katastriüksuse osas (enne paiknes Tori vallas Elbi külas, nüüd paikneb Põhja-Pärnumaa vallas Viluvere külas) ja Tori gaasitorustiku lõik 1 katastriüksuse osas (enne paiknes Tori vallas Elbi külas, nüüd paikneb Põhja-Pärnumaa vallas Viluvere külas). Palume üldplaneeringu põhijoonisel kajastada hetkel kehtiv valla piir. Olles tutvunud kooskõlastamiseks esitatud materjalidega, leiame, et Põhja-Pärnumaa üldplaneeringus esitatud valla arengu põhimõtted ja maakasutuse tingimused on kooskõlas Tori valla arengusuundadega.	Arvestame ettepanekuga.
1846-159; 05.03.2025	Eesti Geoloogiateenistus	EGT on eelnõudega tutvunud ning märgib järgmist: 1. Eelnõu seletuskirjas on lk 49, ptk 23 nimetatud Keskkonnaministeeriumit, kuid peaks olema Kliimaministeerium;	Arvamusega arvestatakse. Seletuskirja lisatakse Keskkonnaministeeriumi asemel: „valdkonna eest vastutav ministeerium“.
		2. Juhime tähelepanu, et eelnõu lisas 1 olevad tabelid 3.21 ja 9.1 ei ole ajakohased maavarasid puudutavate andmete seisukohast;	Arvamusega arvestatakse osaliselt. KSH aruande tabelis 3.21. (KSH muudetud versioonis tabel 3.20) on andmed ajakohastatud seisuga 24.03.2025. Viidatud tabel 9.1 on üldplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsusest, mis on koostatud 2019. aastal ja mille menetlus on lõpetatud KSH väljatöötamise kavatsuse avalikustamisega valla veebilehel. KSH väljatöötamise kavatsuses andmeid ei ajakohastata.
		3. Seletuskirja ptk 12. 4.1 Päikeseenergia: Juhime tähelepanu, et 01.01.2025 jõustunud MaaPS muudatus (§ 14 lg 2 ¹) annab täiendavad võimalused maardlale taastuvenergia lahenduse rajamise osas, mida seletuskirjas kajastatud pole.	Võtame teadmiseks. See ei muuda üldplaneeringus sätestatud tingimusi, mis on samuti täitmiseks ning ei ole meie hinnangul vastuolus maapõueseadusega.
		Taotlusele on varasemalt maavarasid puudutavatel teemadel arvamust andnud ka Maa amet (22.12.2021 nr 6 3/21/18561 2). Mitmete punktidega on arvestatud, kuid mõnedega mitte. - 8.2 Detailplaneeringu koostamise kohustusega juhud: „uue karjääri kavandamisel (tagamaks liikluskorralduse põhimõtete, veerežiimi mu utmine ja mõjutamine, servituutide seadmine, müra –, vibratsiooni, saasteriski ning muude keskkonnatingimusi tagavate nõuete määramine) enne keskkonnavalda taotlemist kui järgmine kaevandatav ala on lähemal kui 500 m;“	Üldplaneeringus täiendati oluliselt kaevandamistegevust puudutavat osa. Lisaks mäetööstus maa-ala (kehtiva kavandamisloaga alad) juhtotstarbele määrati olemasolevate maardlate aladele maardla maa-ala juhtotstarve ning väljapool ei ole kaevandamistegevus üldplaneeringu kohaselt lubatud. Muu ehitustegevus maardlate aladel on lubatud ainult vastavalt maapõueseaduses sätestatud nõusoleku saamisel. Ei nõustu käsitletusega nagu üldplaneering ei saaks kaevandamisega seotud küsimusi kuidagi reguleerida: Riigikohtu Halduskolleegiumi kohtuotsus 3-21-101

			p.20,21 jne. Üldplaneeringus võib seda täiendavaid tingimusi, mida Maapõueseadus ei keela. (MaaPS §15 reguleerib planeeringuid ja ei keela nende koostamist)
		EGT nõustub varasemalt välja toodud seisukohaga, et detailplaneeringu alasad ei saa määrata ei taotletavatele kaevandamisaladele ega üldiselt maardlatele, sest maardla on maakasutuse piirang ja maardla kasutuselevõtmine toimub MaaPS i alusel, mis ei eelda ega kohusta detailplaneeringu tegemist. Palume seletuskirja sõnastust muuta nii, et kaevandamisele ei seata seadustest mittetulenevaid Piiranguid. -	Üldplaneeringus täiendati oluliselt kaevandamistegevust puudatavat osa. Lisaks mäetööstus maa-ala (kehtiva kavandamisloaga alad) juhtotstarbele määrati olemasolevate maardlate aladele maardla maa-ala juhtotstarve ning väljapool ei ole kaevandamistegevus üldplaneeringu kohaselt lubatud. Muu ehitustegevus maardlate aladel on lubatud ainult vastavalt maapõueseaduses sätestatud nõusoleku saamisel.
		Samuti märgime, et põhijoonisel/kaardirakendusel on puhke ja virgestusalade all toodud „Planeeritud matkarada“, mis kulgeb üle Lavassaare turbamaardla. Tulenevalt MaaPS sätestatud vajadusest tagada juurdepääs maavarale palume matkaradu mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele mitte planeerida, kui selleks ei ole saadud loa omaja nõusolekut. Nõusoleku saamisel palume see esitada EGT le.	Arvestame ettepanekuga. Eemaldasime maardla alalt matkaraja.
20.11.2025	Keskkonnaamet	1. ÜP seletuskirja lisati täiendavalt: Väljakujunenud ehitusjoon on informatiivsena kantud üldplaneeringu põhijoonisele. Hilisemal ehitusõiguse andmisel tuleb igakordselt täiendavalt kaaluda, kas soovitud ehitis vastab LKS § 38 lg 4 p 11 toodud erandile. Planeeringu põhijoonistel on legendi märgitud „planeeritud ehitusjoon“ ning märkusena on lisatud, et andmed, mis on kirjeldatud sõnaga „planeeritud“ on kehtestatav planeeringulahendus. Seletuskirja ja põhijooniste vahel on ebakõla. Keskkonnaamet leiab, et joonistel näidatud ehitusjoon ei saa olla kehtestatav ja tegemist on siiski indikatiivse joonega. Oluline on igakord kaaluda vastavust LKS erandile, sest kaalumisel tuleb arvestada mitmesuguseid asjaolusid (nt ehitusjoone saavad moodustada vaid põhihooned, seaduslikud hooned jms). Tingimused, mis peavad olema täidetud ehitusjoone erandi rakendamisel, on põhjalikult käsitletud Keskkonnaameti 30.01.2025 kirjas nt 6-5/24/26185-3.	Arvestame ettepanekuga. Joon esitletakse üldplaneeringus informatiivsena ja joonist korrigeeritakse.
		2. Oleme varasemalt märkinud, et kui Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus soovib, et Vändra alevi üldplaneeringu alusel antud nõusolek1 ehituskeeluvööndi vähendamiseks jääks kehtima, tuleb koostatava üldplaneeringuga teha vastav ettepanek ja seda põhjendada. Nii lisas 7 kui ka KSH aruandes lk 32 on põhjendatud Õuna tn 1, 2, 3, 4 ning Aianduse tn 2 ja 4 kinnistute ehituskeeluvööndi vähendamist, kuid mitte üldplaneeringu seletuskirjas. Nii seletuskirjast kui põhijooniselt jääb arusaam, et varasem ehituskeeluvööndi vähendus kantakse üle automaatselt, mis ei ole korrektne. Seega palume ka koostatavas üldplaneeringus selgitada täpsemalt, mida antud alale soovitakse rajada nii nagu on seda tehtud uute ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekute puhul.	Arvestame ettepanekuga. Varasemast üldplaneeringust üle kantavat ehituskeeluvööndi vähendamise osa käsitletakse samamoodi nagu uusi planeeritavaid vähendusi.
		3. Nõustume KSH aruande ptk-s 3.2.4.1 märgituga, et tavapärane metsamajandus ei kahjusta pikemal ajaskaalal ja suuremal ruumiskaalal oluliselt rohevõrgustiku toimimist. Uuendusraiate koondumine lühikesel ajaperioodil rohevõrgustikku võib selle toimivust siiski ajutiselt märkimisväärselt mõjutada, seetõttu on Keskkonnaamet rohevõrgustikus toimuvat metsamajanduse statistikat analüüsinud ja leiab, et asjakohane on üldplaneeringutesse lisada punkt: Uuenemata raielankide osakaal RV hõlmatud metsamaal ühe ÜP piires ei tohi ületada 14% RV elemendi metsamaa pindalast. Selline klausel ei piira tavapärase metsamajandust, kuid aitab pehmemdada uuendusraiate võimaliku koondumise ajutisi mõjusid.	Arvestame ettepanekuga. Rohevõrgustiku tingimustesse lisati punkt: „Uuenemata raielankide osakaal põhikaardile märgitud metsamaast ühe rohevõrgustiku elemendi piires ei tohi ületada 14%“

		4. Kliimaministeeriumi eestvedamisel on valmimas ulukipääsude ja nende kaitsevööndite toimivust tagavate kasutustingimuste eelnõu. Üldjoontes langevad eelnõus kavandatud tingimused kokku Põhja-Pärnumaa üldplaneeringus sätestatuga ja ulukipääsude toimimise tagamine on seega üldplaneeringus piisavalt käsitletud. Keskkonnaametile teadaolevas viimases versioonis on siiski mõned täiendused ja muudatused, millega on otstarbekas üldplaneeringus juba arvestada. Allpool toome välja erinevused üldplaneeringu teksti (kursiivis) ja ulukipääsude eelnõu (tavalises kirjas) erinevused: - Keelatud on lageraie ja metsa raadamine; - Maaomanikel metsa majandades ja/või metsamajandamiskava koostades arvestada, et ökodukti suudmeala piirkonna metsad toimivad ökoduktile juurdepääsualana. Metsa tuleb majandada viisil, mis tagab rohevõrgustiku puistu sidususe ja toetab loomade ökodukti suudmeni jõudmist. Raiete planeerimisel tuleb koostööd teha ökodukti omanikuga juba enne metsateatise esitamist Keskkonnaametile (raie tuleb teostada mahus ja viisil mis tagab rohevõrgustiku puistulise ja loomade läbipääsu ökoduktile). Metsateatis tuleb kooskõlastada ökodukti omanikuga; - Maavarade kaevandamist ökoduktide piiranguvööndis vältida. Maavara geoloogiline uuringuluba ja kaevandamisluba tuleb kooskõlastada ökodukti omanikuga; - on keelatud on jahipidamine; Väljavõtte koostatavast ulukipääsude eelnõust: Suuruluki läbipääsul on keelatud: - jahipidamine, välja arvatud jahiseaduse § 25 lõike 3 punktides 1-3 nimetatud juhtudel. Suuruluki läbipääsul ja selle piiranguvööndis on keelatud: - maavara kaevandamine; - ajujaht; - metsa raadamine; - uuendusraie, välja arvatud aegjärgne raie kuni 2 ha suuruse langina kolme või enama raiejärguna, kui raiejärgude vahe on vähemalt 10 aastat, lageraie kuni 1 ha kitsa langiga (kuni 30 m) või raie metsaseaduse § 40 lõikes 2 nimetatud metsakaitseeksperimenti alusel. Aegjärgne raie ja lageraie on lubatud üksnes siis, kui kavandatava raielangi ümber jääb vähemalt 50 meetri laiune riba metsamaad koos üle 30-aastase puistuga. Eelmises lauses toodud nõuet ei kohaldata raielangi selle osa suhtes, mis ei piirne metsamaaga.	Arvestame ettepanekuga. Tingimusi täiendati.
		5. Varasemas kirjas soovisime KSH aruande ptk-s 3.5.3 toodud keskkonnalubade nimekirja (esitatud seisuga 01.12.2021) ajakohastamist. Ptk-s 3.5.3 lk 132 on tabeli 3.19 pealkirjas uuendatud, et keskkonnalubade nimekiri on nüüd seisuga 24.03.2025. Sellele eelnevas lõigus on aga endiselt kirjas, et "Keskkonnalubade registri (KOTKAS) andmetel on 01.12.2021 seisuga Põhja-Pärnumaa vallas väljastatud (hetkel kehtivat) 41 erinevat keskkonnaluba". Samuti ei klapi tekstis välja toodud lubade arv tabelis toodud lubade arvuga.	Arvestame ettepanekuga. KSH-d täiendati.
		6. Varasemas kirjas soovisime, et planeeringujoonisele kantakse lisaks Rail Balticu loomapääsudele ka Tallinn-Pärnu-Ikla maanteele kavandatud loomapääsud: Kangru ökodukt, Turbaraudtee rohesild ja Kodesmaa tunnel. Planeeringujooniselt nähtub, et Kodesmaa tunnel ei asu rohelise võrgustiku koridori alal. Kuna suurulukite läbipääsud on osa rohevõrgustikust, on ÜP-s oluline tagada nende sidusus teiste rohevõrgustiku elementidega. Palume joonist korrigeerida.	Arvestame ettepanekuga. Rohevõrgustiku koridori täpsustati selliselt, et see vastaks tunneli asukohale.

21.11.2025	Kliimaministeerium	1. Maavara kaevandamise eeltingimusena ei saa üldplaneeringus nõuda detailplaneeringu koostamist, sest see ei ole kooskõlas kehtivate seadustega. Planeerimiseseaduse § 124 kohaselt on detailplaneeringu eesmärk eelkõige ehitustegevuse kavandamine. Ehitusseadustiku § 2 lõike 3 järgi ei kohaldata seadust maavara kaevandamisele. Maavara kaevandamist reguleerib maapõuseadus eriseadusena. Maapõuseaduse § 42 sätestab, et kaevandamine toimub üksnes kaevandamisloa alusel ning loamenetlus on avalik ja kaasav protsess, mis juba tagab kohaliku omavalitsuse ja elanike osalemise. Seaduse § 14 järgi tuleb tagada maavara kaevandamisväärsena säilimine ja juurdepääs maavarale. Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust võib lubada üksnes haldusorgani nõusolekul. Tagamaks seadustega kooskõla ja vältimaks dubleeriva avaliku menetluse tekkimist, tuleb üldplaneeringu seletuskirjas täpsustada, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei laiene aladele, millele on antud või taotletakse maavara kaevandamise luba.	Arvestame ettepanekuga. Selgitame, et teistkordselt kooskõlastamisele esitatud eelnõus ei olnud otsest detailplaneeringu kohustust maavara kaevandamisele seatud, küll aga oli kaevandustegevus konkreetselt piiritletud mäetööstuse ja maardlate maa-ala juhtotstarbega. Väljapool seda ala võib olla vajalik detailplaneeringu koostamine vaid eesmärgiga muuta üldplaneeringut. Kooskõlastamisele esitaud eelnõu kohaselt detailplaneeringu koostamise kohustus (kaevandamistegevuse osas) ei laiene aladele, millele on antud või taotletakse maavara kaevandamise luba, kuna kaevandamise luba saab taotleda ainult olemasolevate maardlate maa-alal, mis on maakasutuse juhtotstarbena määratletud. Kuna Kliimaministeerium ei ole kooskõlastamisel esitanud täiendavad kaevandamiseks vajalikke maa-alasid, mis asuvad väljapool tänaseid maardla alasid, siis saame lugeda märkust arvestatuks.
		2. Üldplaneeringu seletuskirjas on mitmel juhul toodud kaevandatud alade korrastamise suunad. Täpsustame, et lõpliku korrastamise suuna määrab Keskkonnaamet kaevandamisloas, lähtudes tingimustest, mis koostatakse koostöös omavalitsuse, maaomaniku, kaevandaja ja vajaduse korral teiste osapooltega. Kuna korrastamise suunad võivad muutuda (näiteks sobivama lahenduse leidmisel või omavalitsuse ettepanekul), on üldplaneeringus soovitatav esitada korrastamise suund soovitusliku või eelistatud suunana. Palume võimalusel kasutada sõnastust: „Kaevandatud ala on eelistatult soovitatav korrastada järgmisel suunal: ...”	Arvestame ettepanekuga. Sõnastusi korrigeeriti.
		3. Üldplaneeringu materjalides vajab müra käsitlemine täpsustamist ja täiendamist. Praktikas on esinenud olukordi, kus müratundlike alade puhul ei ole üldplaneeringus määratud maakasutuse juhtotstarvet (sh müra kategooriat) - näiteks maalise asustuse maa-ala või on olemasolevad müratundlikud alad tähistatud mitte-müratundliku juhtotstarbega (nt ärimaa või tootmismaa). Käesolevas kirjas esitab Kliimaministeerium selgituse, kuidas sellistes olukordades toimida, ning vajadusel soovitage üldplaneeringu materjale esitatud juhiste alusel täiendada.	Arvamusega arvestatakse. Täpsustasime müra peatükki järgnevalt: „Kuna üldplaneering määrab maakasutuse juhtotstarbed ehk maakasutuse, mis võib kattuda olemasoleva maakasutusega, kuid võib olla ka perspektiivselt maakasutust suunav, siis tuleb reaalsete mürakaebuste korral, müra normatiivide määratlemisel lisaks üldplaneeringule arvestada ka reaalse konkreetse ajahetke maakasutusega ning kehtiva õigusruumiga.”
		4. Maakasutuse juhtotstarbe määramine kuulub kohaliku omavalitsuse pädevusse. Seetõttu peab kohalik omavalitsus arvestama, et juhul kui planeeritakse uut müratundliku kasutusega ala (II müra kategooria mõistes) või kui olemasoleva müraolukorra hindamisel puudub üldplaneeringus maakasutuse juhtotstarve (sh müra kategooria), näiteks haridusasutuste, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeasutuste, elamute, maatulundusmaa õuealade või rohealade puhul, või kui neile on eelnevalt määratud mitte-müratundlik juhtotstarve, soovitage lähtuda keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisa 1 II kategooria müra normtasemetest.	
		5. KSH aruande lk 23 on lause põhjaveevaru ja selle kasutamise kohta, mis vajab parandamist. Kasutamiseks olev vaba põhjaveevaru kogus on tegelikult 11 213 m3/ööp. Palume parandada sõnastust järgnevalt: "Kehtestatud põhjaveevaru Pärnu maakonnas on kokku 2024. a seisuga 20 000 m3/ööp. Põhjaveevõtt Pärnumaal kehtestatud varuga piirkondadest oli 2024. a 8787 m3/ööp ja seega kasutamiseks olev vaba põhjaveevaru kogus on 11 213 m3/ööp".	Arvestame ettepanekutega. KSH-s tehakse täiendused.

03.12.2025	Transpordiamet	Mittekooskõlastamise alus: 1) PlanS-i kohaselt peab üldplaneering vastama maakonnaplaneeringule ja riigi eriplaneeringule. Planeeringu seletuskirjas lk 29 tabelis 2 on toodud planeeritud kergliiklusteed. Kolme tee osas on märkus, et need lahendatakse/täpsustatakse Via Baltica projektiga. Märkused on eksitavad ning palume need seletuskirjast eemaldada. Teemaplaneeringu 2 (3) „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn – Pärnu – Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 92,0 – 170,0“ alusel koostatud teede rekonstrueerimise projektid, millele oleme viidanud eelnevates kirjades, on valminud ning kergliiklusteede asukohti nendes projektides enam ei täpsustata. Juhul, kui üldplaneeringus kavandatakse kergliiklusteid, mida ei ole projekteeritud teemaplaneeringu elluviimiseks koostatud teeprojektides – näiteks tee Tallinn-Pärnu-Ikla maanteest Edasi järvedeni, Kangru külast Pärnu poole – tuleb need arusaamatuste vältimiseks eristada teistsuguse leppemärgiga ning sellele viidata ka üldplaneeringu seletuskirjas. Juhime tähelepanu sellele, et teeprojektide kohaselt ei ole põhimaantee trassikoridori kogu ulatuses kergliiklusteid projekteeritud, osadel lõikudel toimub kergliiklejate liiklus kogujateedel.	Kohalik omavalitsus ei nõustu mittekooskõlastamise põhjendustega kuid arvestab märkustega, et muuta lahendust osapooltele selgemaks. Anname järgmise tagasiside: - Üldplaneeringu kergliiklusteede tabelis olevad kirjeldava iseloomuga märkused eemaldatakse. - Täiendasime üldplaneeringu kergliiklusteede peatükki järgnevate täiendustega: „Üldplaneeringus esitatud kergliiklustee vajadus tähendab, et esitatud lõigul tuleb tagada ohutu liikumisega lahendus jala- ning kergliiklusvahendite kasutajatele. See, kas kergliiklusele ehitatakse eraldi tee või tagatakse liiklejate gruppide vahel piisav ohutus jagatud liiklusruumis, otsustatakse projekteerimisel. Planeeringu põhijoonisel on kajastatud kergliiklusteede tervikvõrk tulevikku vaatavalt, mis sisaldab muuhulgas täna väljaehitatud lõike.“. Üldplaneeringusse lisatakse viide, et märgitud kergliiklusteede võrgustik sisaldab Via Baltica ümbruses Via Baltica ehitusprojektiga projekteeritud kergliiklusteid ja lisaks ka perspektiivseid ühendusi, kus tulevikus tagada kergliiklejatele ohutud lahendused. Lisatud lõik annab ka võimaluse, et kergliiklejate ohutus võib olla tagatud jagatud liiklusruumis sh kogujateel. Eelpool esitatud täienduse valguses ei pea kohalik omavalitsus vajalikuks ja põhjendatuks erinevate ehitusprojektidega kavandatud kergliiklusteede erinevat kujutamist ja käsitlemist.
		Mittekooskõlastamise alus: 2) Üldplaneeringus on kahes asukohas (vt. allolevatel joonistel kollaste ristidega märgitud kohad) põhimaanteele nr 4 planeeritud tunnelid, mida ei ole projekteeritud teemaplaneeringu elluviimiseks koostatud tee projektides. Üldplaneeringus lähtuda projektidest, või – juhul kui kohalik omavalitsus soovib tunnelid rajada peale 2+2 teelõikude valmimist – näidata tee projektidest erinev lahendus erineva leppemärgiga ning lisada seletuskirja vastav selgitus.	Arvamusega arvestatakse. Ühisel koosolekul jõuti seisukohale, et jalakäijate tunnelid ei ole otstarbekas üldplaneeringu täpsusastmes markeerida. Koostatavate ehitusprojektide aluseks on Via Baltica eriplaneering ning üldplaneeringuga ei saa seda muuta või täpsustada.
		Märkus 3) Üldplaneeringus kasutada mõiste „ökodukt“ asemel „suuruluki läbipääs“. Selline mõiste haakub täiendamisel oleva keskkonnaseadustiku üldosa seaduse muutmise eelnõuga.	Arvestame ettepanekuga. Mõiste muudetakse.
		Märkus 4) Joonisel nr 1/12 „Valla lääneosa põhijoonis“ on toodud leppemärk selgitusega „Planeeritud kaitsevööndi laiendamine (Pärnu-Jaagupi)/vähendamine (Tootsi)“. Kuna tee kaitsevööndi vähendamist ei toimu – teistel joonistel ja seletuskirjas vähendamist ei ole näidatud ning 17.01.2022 kirjas nr 7.1-2/21/28160-2 „Ettepanekute esitamine Põhja-Pärnumaa valla üldplaneeringu eelnõule“ me vähendamisega ei nõustunud“ – palume leppemärgi selgitust korrigeerida.	Arvestame ettepanekuga. Joonisel olev leppemärgi selgitus korrigeeritakse.